

آزمون ۴ از ۱۳

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش پیش - مرحله اول (۱۳۹۸/۸/۱۰)

علوم انسانی (پیش)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ویژه فارغ التحصیلان پیش دانشگاهی

زبان و ادبیات فارسی

۱. گزینه ۳ درست است.
در (۱) این یکی «علت» - که مفرد علل است - یعنی بیماری. در (۲) «تنعم» یعنی شادخواری و جلوه‌فروشی. و در (۴) هم «برایا» یعنی خلاق. (رجوع کنید به توضیحات: ادب ۲: صفحه ۹۳ + ادب ۳: صفحه ۵ + ادب پیش صفحه ۴۷)
۲. گزینه ۱ درست است.
«فوه» مفرد أفواه است. «کد»، در نوع، اسم است، نه صفت. «مالابد» در نوع، صفت است، نه اسم. معنی درست «سودایی» و مرور دیگر واژه‌ها و معانی هم واگذار به خودتان در واژه‌نامه ادب ۳.
۳. گزینه ۲ درست است.
۳ که بحث ندارد! در (۱) میان دومی و اولی تضاد هست؛ چون متضمن مفاهیم جوب و عدم وجوب اند. در (۴) هم میان اولی با دومی و سومی تضامن برقرار است، و به همین اعتبار، میان دومی و سومی تضاد! (ادب ۳: صفحات ۳ تا ۵ + ۱۱۰ + واژه‌نامه)
۴. گزینه ۳ درست است.
امیدواریم به تجربه دو - سه آزمون تازه از سر گذرانده با این نوع سؤال املا به حد کفایت آشنا شده باشید. در متن باید به دنبال صورت‌های نادرست بگردید، در گزینه‌ها باید سراغ از صورت‌های درست بگیرید؛ بنابراین:

املاي غلط		املاي صحيح	
در متن	در گزینه‌ها	در متن	در گزینه‌ها
بی‌فروخت	مسطور	مستور	بی‌افروخت
قربت	صواب	ثواب	غربت
بگزار	فراغ	فراق	بگذار
خویش	-	-	خیش
عمارت	-	-	امارت

۵. گزینه ۱ درست است.

گزینه	هم‌آوا	متشابه
(۱)	-	زُلَال - ضَلال - ظِلَال
(۲)	قضا - غزا - غذا	-
(۳)	ذکّی - زکّی	-
(۴)	عمل - امل	-

۶. گزینه ۲ درست است.
(ادب ۲: صفحه ۹۵ + ادب ۳: صفحات ۳، ۱۱۳ + اعلام ادب ۳)
۷. گزینه ۴ درست است.
اگر (۳) درست باشد - که هست - طبعاً، در این گونه متن‌ها، تمهیدی معمولاً مسجّع است، و به این اعتبار شیواست، و پرورده‌تر و پخته‌تر از نثر مرسل در متن. (۲) تعریفی موجز از براعت استهلال است. (ادب ۳: صفحه ۱)
۸. گزینه ۳ درست است.
«گل و نوروز» را به جای «نوروزنامه» منسوب به خیام بگذارید تا با خواجو بخواند. «تحفة العراقرین» از خاقانی است. و آن که از خواجه عبدالله است نامش «زادالعارفین» است. (ادب ۳: صفحات ۱، ۳، ۱۰۷، ۱۲۹ + اعلام)
۹. گزینه ۲ درست است.
هر چهار گزینه تلمیح دارند؛ اما فقط (۲) است که جدا از تلمیح در شمشیر بیم تشبیه هم دارد؛ تشخیص اولش این که عزم شمشیر بر می‌کشد؛ دومی هم این، که قمر میان (= کمر) دارد. [هر چهار بیت از ادب ۳]

۱۰. گزینه ۲ درست است.

در (۱) «بار امانت» به تنهایی تشبیه [در ساختار] تلمیح و و استعاره مصرّحه [در مفهوم برآمده از تلمیح‌ش] دارد، اما از ایهام تناسب در بیت اثری نیست. (۳) اسلوب ندارد؛ چون فارغ از مفهوم که مبتنی بر حسن تعلیل بهتر می‌توان درکش نمود ساختار بیت امکان شکل‌گیری معادله مفهومی - واژگانی استوار بر لف و نشر میان دو مصراع را منتفی می‌نماید. (۴) هم استعاره مکنیه دارد در جوشیدن غبار - که بدیهی است تشخیص نیست! اما در مقام اثبات، در (۲) «عالم نیرنگ» تشبیه است؛ «دم» در دم زدن مجاز است [به علاقه سببیه] از حرف؛ در هم‌رفتگی ساختاری سه عنصر از عناصر اربعه هم که سبب شکل‌گیری متناقض‌نماست.

۱۱. گزینه ۱ درست است.

(الف و ب و ج و د)، هیچ یک، لف و نشر ندارد. ایهام تناسب فقط در د) مشهود است: «به» که درون بافت یعنی بهتر، در حالی که بیرون بافت متناظر سبب است. الف) هم [منهای تشخیص در اشارت کردن هلال به چیزی] در «دور» ایهام هست: ۱. گرداگرد؛ ۲. کاسه‌گردانی در بزم؛ ۳. [بازرسیدن] نوبت [می‌خواری]. البته «بو» هم در ه) ایهام دارد [که به حدّ کفایت معروف حضورتان هست].

۱۲. گزینه ۳ درست است.

(۱): گشت و مَشت (اسم) + بی‌تاب و قرار (صفت) + این (صفت) + نگاه (اسم)
(۲): قائمه‌ها (اسم) [نشانه جمع اسم بودنش را تضمین می‌کند] + حقیقتی (اسم) + سرشار (صفت)
(۳): اسماء (اسم) [همین که جمع مکسر است یعنی اسم] + طلسمات (اسم) [⇒ نشانه جمع] + حرفا حرف (صفت) + نام (اسم) + تو (ضمیر)
(۴) نگران (صفت جانشین) + اندیشناکی (اسم) + فردا (اسم) + تو (ضمیر)
(فارسی ۳: صفحه ۱۰)

۱۳. گزینه ۳ درست است.

اساس کار در بازگردانی این است که نهاد کجاست و فعل کجا؛ همین! در هر دو مصرع (۱)، مصرع دوم (۲) و مصرع اول (۴) فعل - جای آن که در انتها باشد - بر جزء یا اجزایی مقدم است. (فارسی ۳: صفحات ۱۰۵ تا ۱۱۳)

۱۴. گزینه ۱ درست است.

بیان مشتمل است بر انواع تشبیه، انواع استعاره، انواع مجاز و انواع کنایه. از این‌ها، دست کم، اولی را می‌توان در این بیت سراغ کرد. (فارسی ۳: صفحات ۷۶ تا ۸۶)

۱۵. گزینه ۴ درست است.

تکیه در فعل‌هایی که صفت مفعولی دارند بر هجای آخر از [آخرین] صفت مفعولی است؛ حال اگر فعل - فارغ از معلوم یا مجهول بودنش - در صیغه سوم شخص مفرد از زمان‌های نقلی و بعید صرف شده باشد، خودبه‌خود، تکیه فعل بر هجای ماقبل آخر قرار می‌گیرد. (فارسی ۳: صفحه ۱۶۰)

۱۶. گزینه ۲ درست است.

با (۴) شروع کنیم؛ نشانه مفعول بعد از فعل آمده. در (۳) اگر به جای مورد بررسی قرار دهید، بررسی کنید آمده بود نیازی به ویرایش نمی‌بود. (۱) هم که حشو دارد؛ واژه دخیل از فرانسه دارد (Serie ⇒)؛ جمله آخرش هم جای آن که معلوم باشد با نهاد در ساختار مجهول آمده با عامل (agent): «[فلان متن] توسط [فلانی] خوانده شد» ⇐ «[فلانی] [فلان متن را] خواند». اما در (۲): یکی مخالف و - البته به حق - عصبانی است و دارد با کسانی که «بر عیله» و «به‌له» را کنار گذاشته، جایشان را با «علیه» و «له» پر کرده‌اند تسویه حساب می‌کند! مسأله این است: شما اینجا نمی‌بینید که این دو به عنوان حرف اضافه به کار رفته باشند! ضمن این که مطابق معیارهای از پیش تعریف یافته یقینی نمی‌توانید از خیر (۱) و (۳) و (۴) بگذرید؛ پس در جواب گرفتن (۲) شک نکنید! (فارسی ۳: صفحات ۱۸۶ تا ۱۹۷)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

فقط در (۱) است که میان ایستادن برابر قضا و رضا دادن به داده تقابل مشهود است. در (۲) مفاهیم نزدیکند. در (۳) هم عبارت به شکلی اغراق شده با بیت ارتباط مفهومی برقرار می‌کند. مفاهیم پایه در (۴) هم اساساً متفاوت‌اند، نه متقابل؛ یکی از وحدت

وجود می‌گوید، دیگری از شوق همیشگی رفتن به عالم بالا. [۳] تلمیح دارد به هم آنچه بیت ۲ در سؤال ۹ تصویر نموده است. [ادب ۳: صفحات ۶۹، ۱۱۷، ۱۲۲، ۱۳۱]

۱۸. گزینه ۴ درست است.

تقابل «ظاهربینی» و «باطن‌نگری». ۱) سفارش است به «جهاد اکبر». ۳) در نفی «آنانیت» است. ۴) هم از «فتوحات» بنده به سبب «عنایات» اله می‌گوید. (ادب پیش: صفحات ۲ تا ۴ + ۳۶)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

عبارت سؤال و ۱) و ۴) اشاره مشهود به رفتار همراه با تساهل و تسامح دارند؛ ۲) به تأکید! اما ۳) بیان یک تجربه شخصی است از «جور دیگر دیدن». (پیش: صفحه ۲۶)

۲۰. گزینه ۱ درست است.

در ۱) حافظ قشری دیگر، یعنی متشرعه را به تازیانه رندی‌اش می‌نوازد؛ می‌گوید این که می‌گویند فلان کار روا نیست (= حرام) است از نظر ما روا نیست! (ادب ۳: صفحات ۱۰۸ و ۱۰۹ + ادب پیش: صفحات ۲ تا ۴ + ۳۶).

۲۱. گزینه ۳ درست است.

هر دو شرح «بی‌خودی» است از «لقای محبوب» (ادب ۳: صفحات ۱۱۰ و ۱۱۱)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

تقابل عارف پروانه صفت و صوفی بلبل زبان، یا آن که بر حق است و او که نه بر حق، سبب این خاموشی است! (پیش: صفحه ۴)

۲۳. گزینه ۲ درست است.

در ۲) خلاف سه تایی دیگر کار جهان‌گذران، سرانجام، بر وفق مراد خواهد رفت. (ادب ۲: صفحه ۹۶)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

در ۱) سخن از مخلوقات است که همه ریشه در وجودی واحد دارند، اما هر یک را تعینی‌ست از آن وجود (کثرت در عین وحدت). (ادب ۳: صفحات ۱۱۱ و ۱۱۲ + ادب ۲: صفحه ۹۶)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

مال و کارک دنیا - که همان اقبال دنیوی است - در د) و الف) ناپایدار است، اما در ه) باطنی پلید دارد در تقابل با ظاهر خوشایندش. در ب) گوینده دنیای دون را به اهل دنیا سپرده و «بر هر چه هست چار تکبیر زده». اما در ج) دنیا محل خطر است و باید از آن حذر جست. (ادب ۲: صفحه ۹۶)

زبان عربی

۲۶. گزینه ۱ درست است.

اخترت ← انتخاب کردم (رد گزینه ۳) - في المدرسة ← در مدرسه (رد گزینه ۴) - أحب ← دوست دارم (رد سایر گزینه‌ها) - أريد ← می‌خواهم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) - أيضاً ← هم، همچنین (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

جاهد ← جهاد کردند، جنگیدند (رد گزینه ۳) - المسلمون ← مسلمان (رد گزینه ۱) - وطننا الإسلامي ← میهن اسلامیمان (رد گزینه‌های ۱ و ۴) - استشهد ← شهید شدند (رد گزینه ۴) - كثير منهم ← بسیاری از آنان (رد سایر گزینه‌ها) - على هذا الطريق ← در این راه یا مسیر (رد گزینه ۳)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

نهف ← فریاد می‌زنم (رد گزینه ۱) - اسمك الحلو ← نام شیرین (رد گزینه‌های ۱ و ۲) - ننتظرك ← منتظرت هستیم، انتظار تو را می‌کشیم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) - حتى تملأ ← پر کنی (رد گزینه ۱) - بالعدالة ← با عدالت، از عدالت (رد گزینه ۲)

۲۹. گزینه ۱ درست است.

عندما ← وقتی که ، آنگاه که (رد گزینه ۴) - كَانَ ... يُشَجَّعْ ← تشویق می کرد (رد سایر گزینه ها) - النَّاسُ ← مردم را (رد گزینه ۳ و ۴) - سَمِعَ ← شنید (رد گزینه ۴) - كَلَامُهُ ← سخنش (رد گزینه های ۳ و ۴) - تَصَدَّقَ ← صدقه داد (رد گزینه ۴) - مَنْ ظَلَمَهُ ← کسانی که به او ستم کردند (رد گزینه ۲)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

تصحیح خطاها ← النَّاسُ ← مردم - انْتَهَزُوا ← غنیمت شمردند

۳۱. گزینه ۳ درست است.

پخش می شود ← تَنْتَشَرُ (رد سایر گزینه ها) - هنگامی که ← عندما (رد گزینه ۱) - در شب ← لَيْلاً ، فِي اللَّيْلِ (رد گزینه ۲) - زمین سرد می شود ← تَبَرَدَ الْأَرْضُ (رد گزینه های ۱) - تشکیل می گردد ← يَتَشَكَّلُ ، يَتَكَوَّنُ (رد گزینه ۲)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

عبارتی (نکره) ← عِبَارَةٌ (رد گزینه ۱) - قصد کرده بود ← كَانَ قَدْ قَصِدَ (رد سایر گزینه ها) - اخلاص مرد ← اخلاص الرجل ، صدق الرجل (رد گزینه های ۳ و ۱) - کارش ← عمله (رد گزینه های ۳ و ۱) - آزمایش کند ← أَنْ يَخْتَبِرَ ، اخْتَبَارَ (رد گزینه ۲)

۳۳. گزینه ۲ درست است.

ترجمه آیه کریمه ← بالاتر از هر دانایی ، داناتری است.

ترجمه درک مطلب :

انگشتان نقش بسیار مهمی در زندگی انسان ایفا می کنند و آن یکی از شگفتی های آفرینش است. هر دستی پنج انگشت دارد با وجود اینکه هر روز از آنها استفاده میکنیم ولی از اسرار آنها غافل هستیم. اگر انگشتان کسی قطع شود نخواهد توانست بسیاری از کارهای ظریف را انجام دهد مانند نوشتن ، غذا خوردن به راحتی ، تلفن کردن ، باز کردن در به وسیله کلید و غیره. حتی نداشتن یک انگشت می تواند کارهای روزمره را دشوار کند.

دانشمندان اثر انگشت را در اواخر قرن نوزدهم کشف کردند و دریافتند که هر انگشتی خطوط برجسته ای دارد که امکان ندارد در دو شخص حتی در دو انگشت یکسان باشد. اثر انگشت ها برای شناسایی افراد استفاده می شود و امروزه از مهمترین کاربردهای آن شناسایی مجرمین است و در بسیاری از ادارات برای حضور و غیاب از اثر انگشت استفاده می شود.

۳۴. گزینه ۴ درست است.

با توجه به متن انجام کارهای ظریف بدون داشتن انگشت دشوار می شود نه همه کارها!

ترجمه گزینه ها ← ۱- اثر انگشت قبل از قرن بیستم کشف شد. ۲- هر انگشت خطوط برجسته ای دارد که با انگشتان دیگر متفاوت است. ۳- ما از اسرار اثر انگشت غافل بودیم. ۴- بدون انگشتان انجام کاری ممکن نیست.

۳۵. گزینه ۲ درست است.

انجام کارهای دقیق و ظریف نیازمند انگشتان است.

ترجمه گزینه ها ← ۱- دو دست پنج انگشت دارد. ۲- هر انسانی به انگشتانی نیاز دارد که به کارهای دقیق و ظریف بپردازد. ۳- اثر انگشت در تمام ادارات به کار گرفته می شود. ۴- از مهمترین کاربردهای انگشتان ، تلفن زدن و نوشتن است.

۳۶. گزینه ۴ درست است.

از کاربردهای اثر انگشت شناسایی مجرمین است نه اینکه فقط برای همین امر باشد.

ترجمه گزینه ها ← ۱- نقش مهمی در زندگی ما دارند. ۲- ما هر روز با آن در ارتباط هستیم. ۳- اثر انگشت هیچ مطابقتی در بین انگشتان ندارد. ۴- اثر انگشت فقط در شناسایی مجرمین استفاده می شود .

۳۷. گزینه ۲ درست است.

قطعا تمامی اعضای بدن ما نعمتی است که خداوند عطا کرده است.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- گاهی اثر انگشت در بین اعضای خانواده مطابقت دارد. ۲- انگشتان از مهمترین نعمت های خداوند هستند. ۳- ما کاملاً اسرار اثر انگشت را می‌دانیم. ۴- اثر انگشت از همان ابتدا برای شناسایی مجرمین کشف شده است.

۳۸. گزینه ۲ درست است.

أَصَابِع ← أَصَابِع (غیر منصرف مجرور به فتحه است) - اسرار ← اسرار (مفعول به و منصوب)

۳۹. گزینه ۳ درست است.

أَنْ ← أَنْ (حرف مشبه بالفعل) - إصْبَع ← إصْبَع (مضاف إليه و مجرور)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

تجزیه و ترکیب (تلعب) ← فعل مضارع - للغائبه - مجرد ثلاثی - متعدّد - مبنيّ للمعلوم - معرب - صحيح / فعل و فاعله ضمير «هی» المستتر فيه و خبر للمبتدأ

۴۱. گزینه ۱ درست است.

تجزیه و ترکیب (تُستَخدم) ← فعل مضارع - للغائبه - مزيد ثلاثی من باب استفعال بزيادة ثلاثة أحرف - متعدّد - مبنيّ للمجهول - معرب - صحيح / فعل مجهول و نائب فاعله « بصمات »

۴۲. گزینه ۴ درست است.

تجزیه و ترکیب (أَصَابِع) ← اسم - جمع التّكسیر (مفرد : إصبع) - جامد - معرب - نكرة - ممنوع من الصّرف - صحيح الآخر / نائب الفاعل و مرفوع بالاعراب الأصليّ

۴۳. گزینه ۳ درست است.

« ما » در گزینه ۳ اسم موصول و معرفه است.

در سایر گزینه‌ها : ۱- مای كافّه ۲- مای نافیه ۴- مای استقهامیه

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- خداوند فقط از پرهیزگاران می‌پذیرد. ۲- چیزی روی تخته ننوشتیم. ۳- آنچه را که بهلول نوشت برای آزمایش مرد بود. ۴- مرد بعد از شنیدن خبر، چکار کرد؟

۴۴. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۴ (یهتّم) خبر جمله فعلیه است.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- رزمندگان بر دشمن چنان حمله‌ای می‌برند که قابل توصیف نیست. ۲- اصل جوانمرد چیزی است که به دست آورده است. ۳- دست خداوند بالای دستان آن‌هاست. ۴- در مدرسه دانش آموزان به آموزش اهمّیت می‌دهند.

۴۵. گزینه ۲ درست است.

تصحیح خطاهای گزینه‌ها:

۱- شيئاً ← شيء (اسم لای نفی جنس مبني بفتح است) ۳- لا في الصف تلميذ كسلان ← لا تلميذ كسلان في

الصف (خبر لای نفی جنس ، مقدّم نمی‌شود) ۴- الميراث ← ميراث (اسم لای نفی جنس نكرة است)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- هیچ چیز سودمندتر از علم نیست. ۲- هیچ تجارتی مانند کار نیک نیست. ۳- هیچ دانش آموز تنبلی در کلاس نیست. ۴- هیچ میراثی سودمندتر از ادب نیست.

۴۶. گزینه ۱ درست است.

اسم های مشتق در سایر گزینه‌ها : ۲- الأصدقاء (صديق) - الأوفياء (وفی) ۳- فاعل ۴- الأبطال (بطل)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- و همراه آن‌ها کتاب را به حق فرستاد تا بین مردم داوری کند. ۲- دوستان باوفا فقط هنگام سختی شناخته می‌شوند. ۳- در بدی تنها انجام دهنده آن می‌افتد. ۴- سوده قهرمانان را به جنگ تشویق کرد.

۴۷. گزینه ۴ درست است.

۱- أمثال (نائب فاعل و موصوف) - تتبع (جمله وصفیه) ۲- صيّا (خبر و موصوف) - يُلقِي (جمله وصفیه) ۳-

تلميذة (مفعول به و موصوف) - تحب (جمله وصفیه) ۴- شيء (فاعل و موصوف) - قلب (جمله وصفیه)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- ضرب المثل‌های زیبایی وجود دارد که از زندگی جوامع بشری سرچشمه می‌گیرد. ۲- مرگ صیادی است که هر روز تورش را می‌اندازد. ۳- در مدرسه دانش آموزی را دیدم که مطالعه را دوست می‌داشت. ۴- در یکی از شب‌ها چیزی اتفاق افتاد که زندگی مرد را دگرگون کرد.

۴۸. گزینه ۱ درست است.

فعل‌های مجهول: ۲- تُسَمَّى ۳- يُؤْخَذ ۴- مُنَعَ

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- نشانه‌هایمان را در دور دست‌ها و در خودشان به آن‌ها نشان خواهیم داد. ۲- اخیراً علم به نیروی جدیدی دست یافته است که انرژی هسته‌ای نامیده می‌شود. ۳- چاره‌ای نیست از تصمیمی که با دوراندیشی گرفته می‌شود. ۴- هرگاه ناخالصی آب را تغییر دهد وضو ممنوع می‌شود. (باطل می‌شود)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

اسم‌های منسوب گزینه‌ها ← ۱- ایرانی ۲- قرآنی ۴- الثقافی - الفارسیة - العربیة

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- دانش آموز ایرانی در مسابقات بین المللی برنده شد. ۲- به کار گیری ضرب المثل‌ها شیوه‌ی قرآنی زیبایی است. ۳- معلم‌های مدرسه ما فضیلت‌های بسیاری دارند. ۴- اشتراک فرهنگی بین دو زبان فارسی و عربی وجود دارد.

۵۰. گزینه ۴ درست است.

ثلاثة ← ثلاث (چون معدود آن « مجلات » مونث است بنابراین عدد باید مذکر بیاید)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- سال دوازده ماه دارد. ۲- هفته هفت روز و سال چهار فصل دارد. ۳- در دوران تحصیل دو زبان آموختم. ۴- در ماه گذشته دو کتاب و سه مجله خواندم.

دین و زندگی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

از آیه «... فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ» پس هر کس روی گردان شود، قطعاً خدا کافران را دوست نمی‌دارد. مفهوم «روی برگرداندن از فرمان خدا و پیامبر به منزله کفر است.» برداشت می‌شود.

یکی از نتایج تشکیل حکومت اسلامی، حفظ استقلال جامعه اسلامی در برابر بیگانگان است که به قاعده نفی سبیل در آیه «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا»؛ «و خداوند هرگز برای کافران بر مؤمنان راهی قرار نداده است.» اشاره دارد.

(ص ۴۹ و ۵۰ و ۵۴، درس ۴، سال سوم)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

دقت کنیم بخش اول آیه: «و من یسلم وجهه الی الله و هو محسن فقد استمسک بالعروة الوثقی»؛ «هر کس خود را تسلیم خدا کند و نیکوکار باشد قطعاً به ریسمان استواری چنگ زده است.» اشاره به توحید عبادی در بعد فردی دارد و بخش بعدی «الی الله عاقبة الامور»؛ «و سرانجام کارها به سوی خداست» اشاره به توحید در ربوبیت دارد چون هدایت به سوی مقصدی معین است.

(ص ۱۷ و ۲۲، درس ۲ و ۳ پیش دانشگاهی)

۵۳. گزینه ۳ درست است.

براساس آیه ۱۴ سوره مؤمنون: «ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَبَارَكُ اللَّهُ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ» مراحل خلقت آفرینش انسان به ترتیب نطفه، علقه، مضغه، عظام و لحم (نطفه - خون بسته - پاره گوشت - استخوان - گوشت) است.

(ص ۴۳، درس ۴ دوم)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

با توجه به آیه ۲۲ و ۲۳ سورة یونس (ع) که می‌فرماید: «هو الذی یسیرکم...» آن بخش که می‌فرماید: «... و ظَنُّوا أَنَّهُمَ احِيطَ بِهِمْ دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ...»: «... و یَقِینَ کُنْدَ کِه دَر مُحَاصِرِه افْتادِه‌اند دَر آن حَال خُدا رَا پَاکدَلانِه می‌خوانند...» مؤید فطری بودن توجه به خداوند و ظاهر شدن آن در هنگام گرفتار آمدن در سختی‌ها و بلایا است. (ص ۱۳، درس ۱ پیش‌دانشگاهی)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

جهانی که در آن زندگی می‌کنیم، حق است و هدفمند آفریده شده است که این مفهوم در آیه «خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ» تبیین شده است. پاسخ به این سؤال، به زندگی انسان جهت می‌دهد و در نگاه او به جهان تأثیر می‌گذارد. (درس ۱، ص ۴ و ۶ سال دوم)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

تلاشگرانی که از امدادهای غیبی بهره‌مند شوند، در آیه «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا...» ترسیم شده‌اند و قوه اندیشه و تشخیص راه درست از نادرست، عقل است که در آیه «فَبَشِّرْ عِبَادَ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ...» موصوف واقع شده است. (ص ۳۴ و ۳۶ و ۳۸، درس ۳، سال دوم)

۵۷. گزینه ۱ درست است.

طبق آیه «وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَ لَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذَا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ»: «و پیش از آن هیچ نوشته‌ای نمی‌خواندی و با دست خود آن را نمی‌نوشتی که در آن صورت کجروان به شک می‌افتادند.» اگر پیامبر اسلام (ص) درس خوانده بود و اُمی نبود، جای آن بود که کج اندیشان، درباره الهی بودن قرآن، دچار شک شوند. (ص ۳۸، درس ۳، سال سوم)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

در فرمایش‌های امام خمینی (ره)، حکومت طاغوت و هر حکومت غیر اسلامی، شرک‌آمیز است که باید آثار آن از جامعه زدوده شود. این مفهوم بیانگر «ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت» است. اینکه اسلام برای همه امور فردی و اجتماعی انسان، برنامه و حکمی دارد، نشان از جامعیت آن است. (ص ۵۳ تا ۵۵، درس ۴، سال سوم)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

این جمله که «جهان از اصل‌های متعدد پدید آمده» یعنی دوگانگی و چند خدایی و شرک در خالقیت که با آیه «قُلْ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ...» که درباره توحید در خالقیت است در تقابل است. (ص ۱۵ و ۱۶، درس ۲ پیش‌دانشگاهی)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

آیه شریفه «لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ» - مؤید توحید در مالکیت است (مالک) و آیه شریفه «وَلَا يَشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدٌ» - مؤید توحید در ولایت است (ولی) و آیه شریفه «أَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ» - مؤید توحید در ربوبیت است (رب) (ص ۱۵ و ۱۶ و ۱۷، درس ۲ پیش‌دانشگاهی)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

آیه شریفه «اتَّخِذُوا حِجَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ»: «اینان دانشمندان و راهبان خود را به جای خداوند به پروردگاری گرفتند»، که اشاره به شرک دارد و آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ»: «همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست پس او را عبادت کنید» اشاره به توحید دارد.

(ص ۲۲، درس ۳ پیش دانشگاهی)

۶۲. گزینه ۱ درست است.

مطابق قاعده تنظیم کننده «لا ضرر»، اگر روزه ماه رمضان که بر هر مکلفی واجب است، برای شخصی ضرر داشته باشد، بر او حرام می شود.

وجود قوانین تنظیم کننده، یکی از نمونه های پویایی و روزآمد بودن دین اسلام است که موجب ختم نبوت گردیده است.

(ص ۳۲، درس ۲، سال سوم)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

اهتمام پیامبر (ص) و تلاش مسلمانان در پرتو عنایت الهی، موجب شد که قرآن کریم کم و زیاد و تحریف نشود و نیازی به تصحیح و تکمیل نداشته باشد. بی نیازی (غنای) قرآن از تصحیح و تکمیل، برخلاف آثار اولیه دانشمندان، بیانگر انسجام درونی قرآن در عین نزول تدریجی آن است که از جنبه های اعجاز محتوایی آن است.

(ص ۳۲ و ۴۲، درس ۲ و ۳، سال سوم)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

اگر پیامبری در مقام تعلیم و تبیین دین معصوم نباشد، امکان انحراف در تعالیم الهی پیدا می شود و اعتماد مردم به دین از دست می رود.

اگر پیامبری در دریافت و ابلاغ وحی معصوم نباشد، دین الهی به درستی به مردم نمی رسد و امکان هدایت از مردم سلب می شود.

(ص ۳۰، درس ۲، سال سوم)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

دو ویژگی عقل و اختیار در انسان به ترتیب در عبارات «... و لو كانوا لا یعقلون» و «... فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ...» اشاره شده اند که سبب نوع هدایت تمایز او با سایر موجودات گشته اند.

(ص ۱۷ و ۱۰، درس ۱، سال سوم)

۶۶. گزینه ۲ درست است.

در بیان پیامبر اکرم (ص) که می فرماید: «تفکروا فی کل شیء و لا تفکروا فی ذات الله»: «در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خدا تفکر نکنید.» تفکر در ذات ممنوع و ناممکن است ولی تفکر در صفات الهی ممکن و تشویق شده است.

(ص ۹ درس ۱ پیش دانشگاهی)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

انسان می داند که اگر هدف حقیقی را به دست نیاورد و یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده، در حالی که سعادت و خوشبختی را هم به دست نیاورده است.

همچنین انسان می داند که اگر راه درست زندگی را انتخاب نکند، به آن هدف برتری که خداوند در خلقت او قرار داده، نخواهد رسید و نه تنها در آخرت دچار خسران خواهد شد، بلکه نخواهد توانست زندگی فردی خود در دنیا را نیز به خوبی تنظیم کند.

(ص ۱۲، درس ۱، سال سوم)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

انسان ها هر قدر که به معنای حقیقی کامل تر شوند، فقر و نیازمندی خود به خداوند را بهتر درک می کنند و بندگی و عبودیتشان در پیشگاه خداوند قوی تر و بیشتر می شود.

(ص ۷ درس ۱ پیش دانشگاهی)

۶۹. گزینه ۴ درست است.

با توجه به آیه شریفه «خلق السماوات و الارض بالحق و صورکم فاحسن صورکم و الیه المصیر»: «آسمان ها و زمین را به حق آفرید و شما را صورتگری کرد و صورت هایتان را نیکو آراست و بازگشت به سوی اوست»، هدفداری و حکمت به سوی او بازگشتن در این آیه با شعر مولانا ارتباط مفهومی دارد.

(ص ۱۷ درس ۲ دوم)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

آیه شریفه «انی ارانی احمل فوق رأسی خبزاً... من می بینم که روی سرم نانی را می برم...» درباره خواب هم زندانی یوسف است که به اعدام محکوم شد و این رؤیا مؤید غیر مادی بودن روح است.
(ص ۴۶ ص ۴ دوم)

۷۱. گزینه ۴ درست است.

ارزش و منزلت هر کس به درک و فهم وی از حقیقت هستی و جایگاه خود در نظام آفرینش بستگی دارد و خداوند به ما کرامت بخشیده و بر بسیاری از مخلوقات برتری داده است و آنچه را که در آسمانها و زمین است برای انسان آفریده شده است و توانایی بهره‌مندی از آنها را در وجود انسان قرار داده است و این شعر به این موضوع اشاره دارد و با آیه «لقد کرمنا بنی آدم و حملنا هم فی البرّ و البحر و رزقناهم من الطّیبات و فضّلنا هم علی کثیر ممّن خلقنا تفضیلاً: همانا ما فرزندان آدم را گرمی بخشیدیم و آنها را در خشکی و دریا بر نشانیدیم و از انواع روزی‌های پاکیزه به آنان روزی دادیم و بر بسیاری از آفریدگان خویش برتری کاملشان بخشیدیم». ارتباط معنایی دارد.
(ص ۳۳ و ۳۵ و ۳۶ درس ۳ دوم)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

بیهودگی و عبث بودن با توجه به کلید واژه «باطلاً» در آیه «ربنا ما خلقت هذا باطلاً»: «پروردگارا تو اینها را بیهوده نیافریدی» تجلی دارد و اینکه «هر موجودی به گونه‌ای ساخته شده است که هدف خاصی را دنبال می‌کند.» در آیه شریفه «الذی خلق فسوی و الذی قدرّ فهدی»: «کسی که آفرید پس آراست و کسی که اندازه‌گیری کرد سپس هدایت کرد» منعکس است.
(ص ۵ و ۶ و ۷ درس ۱ دوم)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

«و در هیچ چیزی ننگریستم...» یک نوع یافتن است نه دانستن؛ یعنی فطرت و دریافت درونی که در آیه شریفه «فأقیم وجهک للدین حنیفاً فطرة الله التي فطر الناس علیها...»: «پس روی خود را حق‌گرایانه به سوی دین الهی نگهدار، همان سرشت خدایی که همه مردم را بر آن سرشته است...» مذکور است.
(ص ۳۳ و ۳۷ درس ۳ دوم)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

براساس آیه شریفه «و من آیاته خلق السّماوات و الارض و اختلاف السنتکم و اللوانکم ان فی ذلک لآیات للعالمین»: «و از نشانه‌های [قدرت] او آفرینش آسمانها و زمین و اختلاف زبانها و رنگ‌های شماست؛ قطعاً در این [امر نیز] برای دانایان نشانه‌هایی است» تفاوت و ناهمگونی زبانها و رنگها نشانه‌هایی برای دانایان است.
(ص ۲۸ درس ۲ دوم)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

حدیث پیامبر (ص) که فرمود: «ما پیامبران مأمور شده‌ایم که با مردم به اندازه عقل‌شان سخن بگوییم.» ناظر بر رشد تدریجی سطح فکر مردم متناسب با شرایط زمانه است که از علل فرستادن پیامبران متعدد می‌باشد.
(درس ۲ - سال سوم - صفحه ۲۶)

فرهنگ و معارف اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

اختلاف بین خداشناسان و منکرین خدا در پذیرفتن یک موجود بی‌علت نیست، اختلاف آن دو در این است که یکی طبیعت را که غرق در نیاز و احتیاج است همان موجود بی‌علت می‌داند و دیگری خداوند را که بی‌نیاز از علت است آفریننده معرفی می‌کنند. (صفحه ۲۰، درس ۲، دوم)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

تنها موردی که درباره «پدیده بودن» صحیح نیست مورد «الف» است؛ زیرا پدیده‌ها وجود وابسته هستند و نمی‌توانند نیاز یکدیگر را برطرف سازند، چون بالاخره باید از جایی به وجود آیند که پدیده نباشد. (درس ۲، صفحه ۱۶ و ۱۷ و ۱۸، دوم)

۵۳. گزینه ۳ درست است.

انگیزه و انگیزه نه لزوماً هم جنسند و نه لزوماً هم ارزش. (صفحه ۱۲، درس ۲، پیش دانشگاهی)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

اگر بگوییم: «همه خداپرست‌ها ترسویند» در این صورت وجود خداپرستانی که ترسو نیستند، آن را نقض می‌کند. یک طرح، برای اینکه صادق باشد، باید مورد نقض و خلافی برای آن یافت نشود. (صفحه ۴ و ۱۳، ترکیبی درس ۱ و ۲، پیش دانشگاهی)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

انسان‌شناسی بخشی از جهان‌بینی است، زیرا همان‌طور که در تعریف جهان‌بینی آمده نگرشی که هر مکتب نسبت به جهان هستی دارد، جهان‌بینی آن را تشکیل می‌دهد و چون یکی از مسائل اساسی مربوط به جهان هستی، وجود انسان و شناخت او است، لذا انسان‌شناسی جزو مسائل جهان‌بینی قرار می‌گیرد، و شناختی که در هر مکتب از انسان و استعدادهای او وجود دارد انسان‌شناسی آن مکتب نامیده می‌شود مانند این سؤال که در صورت سؤال آمده است. (صفحه‌های ۲ و ۳، درس ۱، دوم)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

جهل به خودی خود نمی‌تواند منشاء حرکت و چاره‌جویی شود، بلکه علم به جهل است که او را به سمت درمان جهل می‌راند. برخی منکران خدا، پدیده‌ای به نام «خداگرایی» را با ترس و جهل انسان تفسیر می‌کنند. (صفحه‌های ۹ و ۱۱، درس ۲، پیش دانشگاهی)

۵۷. گزینه ۱ درست است.

طرح هر چه باشد، نباید با بدیهیات اولیه عقلی در تناقض باشد. مثلاً این قضیه که «کل از جزء خود بزرگ‌تر است»، نزد عقل امری بدیهی است و از اصول اولیه عقل و تفکر ماست و طرحی که با این گونه قضایا مخالفت داشته باشد، مردود است. (صفحه ۷، درس ۱، پیش دانشگاهی)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

در حیوانات، هم جهل هست و هم ترس. اگر واقعاً صرف نادانی و وحشت موجب اعتقاد به خداست و نه هیچ قوه و خصوصیات دیگر انسان، اگر قوه تعقل و ذوق و ابتکار و خلاصه آنچه انسان را از حیوانات متفاوت می‌کند هیچ دخالتی در اعتقاد به خدا ندارد، پس حیوانات هم باید به خدا معتقد باشند و حتی در این راه بیش از انسان پیش رفته باشند. چون ترس طبیعی و غریزی و جهل آنها به مراتب بیشتر از انسان است. (صفحه ۱۰، درس ۲، پیش دانشگاهی)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

منکران خدا سعی می‌کنند با اثبات بی‌پایگی انگیزه‌های خداگرایی و خداجویی، اصولاً خود را از شنیدن دلایل اثبات وجود خدا بی‌نیاز سازند.

دلیل نادرستی گزینه (۳): منکران خدا ترجیح می‌دهند به جای هر گونه بحث و اندیشه‌ای درباره ارزش و اعتبار دلایل «خداآوری» درباره ریشه‌ها و خاستگاه‌های «خداگرایی» بحث کنند. (صفحه ۳، درس ۱، پیش دانشگاهی)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

امروزه اگر به پهنه جغرافیای جهان معاصر خویش نگاهی بیفکنیم خواهیم دید که هیچ اندیشه و اعتقادی به اندازه «اعتقاد به خدا» در جهان عمومیت و گسترش ندارد.

خداآوری، اعتقاد به حقیقت خدا براساس دلایل اطمینان‌بخش و یقین‌آور است. (صفحه ۲، درس ۱، پیش دانشگاهی)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

اگر گفته شود: «با اطمینان خاطر می‌توان گفت که هر کس به نحوی قاطع درباره امری اظهارنظر کند، در اشتباه است»، خود فردی که با اطمینان خاطر این قضیه را بیان می‌کند با قاطع بودن خود، اشتباه بودن اظهارنظرش را بیان داشته است و این ناسازگاری به غیرقابل قبول بودن طرح می‌انجامد. (صفحه‌های ۸ و ۷، درس ۱، پیش دانشگاهی)

۶۲. گزینه ۱ درست است.

در واقع این جراح فکر کرده است خدایی که الهیون به او معتقدند یک موجود مادی بوده و مانند سایر موجودات مادی مکانی را اشغال نموده است به طوری که حتی می‌توان او را دید یا لمس کرد، در صورتی که می‌دانیم این تصور درباره خدا خطایی بیش نیست و در واقع او خدایی را انکار کرده است که اساساً مورد اعتقاد خداشناسان نیست همین جاست که باید بگوییم یکی از دلایل انکار خدا، داشتن تصور نادرست درباره خداست. (صفحه ۶، درس ۱، دوم)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

انکار وجود خدا هیچ گونه ارتباطی به دستاوردهای علمی ندارد و علوم تجربی هرگز نمی‌توانند وجود خدا را انکار نمایند، یعنی اگر نتوانیم وجود چیزی را با حس و تجربه درک کنیم این ناتوانی ما، دلیل بر نیستی آن چیز نخواهد بود، در این صورت باید بسیاری از چیزها که در این جهان پهنور وجود دارند و حتی برخی از دستاوردهای علم را نیز منکر شویم. (صفحه ۷، درس ۱، دوم)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

این جمله که «جهان پدیده خودکفا نیست» جمله صحیح است چون پدیده وجود وابسته است. یعنی باید آن را چیزی به وجود آورد و باید بدانیم که خداوند به عنوان هستی‌بخش جهان، خود پدیده نیست. زیرا اگر پدیده باشد، جزئی از عالم پدیده‌ها خواهد بود و نه علت آن، بنابراین علت هستی‌بخش جهان، حتماً باید بی‌نیاز از علت بوده و گر نه جزو جهان پدیده‌ها می‌گردد. (صفحه‌های ۱۷ و ۱۹، درس دوم)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

در قضیه مذکور، چون مشخص نمی‌شود که مقصود از «آزادی» چیست و مرز میان آزادی و هرج و مرج کجاست، این طرح از وضوح کافی برخوردار نیست و کلمه‌ای از آن، مبهم است. (صفحه ۸، درس ۱، پیش دانشگاهی)

۶۶. گزینه ۲ درست است.

طرح‌هایی که ما به عنوان یک قانون عرضه می‌کنیم، وقتی پذیرفتنی است که: اولاً: «صادق» باشد. (یعنی مورد نقض و خلافی برای آن یافت نشود). ثانیاً: «فراگیر» باشد. (یعنی درباره همه نمونه‌های مورد نظر حکم کرده باشد). (صفحه ۴، درس ۱، پیش دانشگاهی)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

در بینش الهی، انسان موجودی است که اتصال به عالم الهی دارد و بازگشت او نیز به همان جاست. آغاز هستی انسان از خدا و بازگشت او نیز به سوی خداست و ظهور انسان در عرصه این جهان برای تحصیل آمادگی لازم و نیل به کمال است تا بتواند به سعادت جاوید خود در جوار رحمت الهی برسد. (صفحه‌های ۴ و ۵، درس ۱، سوم)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت مذکور نشانگر آن است که همه عالم هستی را پدیده‌ها پر کرده‌اند که همگی وجود وابسته و نیازمند هستند و یعنی تا علت آن نباشد پا به صحنه وجود نخواهد گذاشت. (صفحه‌های ۱۸ و ۱۹، درس ۲، دوم)

۶۹. گزینه ۴ درست است.

در قضیه ذکر شده، «اشیای شناور» موضوع قرار گرفته است و طرح نسبت به آن کلی است. (صفحه ۶، درس ۱، پیش دانشگاهی)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

موضع علم تجربی در برابر موجودات غیر مادی، موضع نمی‌دانم است و علم تجربی هرگز قادر به انکار خدا یا موجودات غیر مادی نیست. زیرا ابزاری که علوم تجربی استفاده می‌نمایند حس و تجربه است و چون به وسیله حواس جز پدیده‌های مادی را نمی‌توان شناخت، از این رو حوزه تحقیق و مطالعه علوم تجربی تنها طبیعت مادی است و لذا از اظهارنظر درباره بود و نبود موجودات غیر مادی (ماورای طبیعت) ناتوان است. (صفحه ۱۰، درس ۱، دوم)

۷۱. گزینه ۴ درست است.

در بینش الهی، انسان موجودی است که اتصال به عالم الهی دارد و بازگشت او نیز به همان جاست، آغاز هستی انسان از خدا و بازگشت او نیز به سوی خداست و این موضوع در این بیت مشهود است: «ما ز دریاییم و دریا می‌رویم / ما ز بالاییم و بالا می‌رویم». (صفحه ۴، درس ۱ دوم)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

از آنجا که عالی‌ترین جنبه از حیات انسانی، یعنی روح وی منتسب به عالم الهی است، می‌توان گفت فراموش کردن خداوند نخستین نتیجه‌ای که دارد، فراموشی خویشستن است. (خود بیگانگی) و خود بیگانگی، یعنی گم کردن خویشستن حقیقی خویش و شخصیت اصیل و واقعی انسان و بیگانه شدن نسبت به آن. (صفحه‌های ۵ و ۶، سوم)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

انسان خود باخته و به دور افتاده از مبدأ هستی، ناچار خلأ وجودی خود را که دانسته یا ندانسته او را آزار می‌دهد، با ظواهر مادی حیات نظیر عشق به مال، عشق به قدرت و مقام، عشق به شهوات و بالاخره همه عشق‌های مجازی و ظاهری، به جای عشق حقیقی و محبت سرشار الهی، پر می‌کند و بدین ترتیب با جایگزینی این عوامل به جای شخصیت حقیقی و خویشستن واقعی و الهی خود، از خود بیگانه می‌شود و در این سرایشی هولناک هر چه بیشتر پیش می‌رود، به قعر دره نابودی نزدیک‌تر می‌شود. (صفحه ۶، درس ۱، سوم)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

غرایز از ویژگی‌های مشترک انسان با عالم حیوان است. از این رو کسانی که در زندگی خود، تنها به ارضای غرایز و غوطه‌ور شدن در لذت‌های غریزی می‌پردازند، در واقع از بعد انسانی خود غفلت نموده، خویشستن را در عالم حیوانی گرفتار کرده‌اند. چنین کسانی گرچه به ظاهر انسانند، در معنا حیواناتی هستند که از عالم انسانی و حقایق برتر بی‌خبرند. (صفحه ۹، درس ۲، سوم)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

هر قضیه یک «موضوع» و یک «محمول» دارد. در قضیه «همه گردها، گرد هستند»، گردو، موضوع و «گرد» محمول است. مثلاً اگر می‌خواهیم درباره همه قندها، قانون درستی به دست دهیم، این قانون فرضاً باید به این صورت باشد: «همه قندها، شیرینند».

(صفحه ۵، درس ۱، پیش‌دانشگاهی)

زبان

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «اینکه ایده خوبی از کار در بیاید یا ایده بدی باشد، ما متوجه خواهیم شد.»
توضیح: حرف ربط “whether” برای مفاهیم شرطی به کار می‌رود. در این تست نیز به معنای «چه ... چه ...» است.

۷۷. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «الف: دوست داری آنجا مدرسه بروی؟ ب: بله. الف: چرا؟ ب: چون بهترین دوستم آنجا (مدرسه) می‌رود.»
توضیح: در جواب “why” همیشه از “because” استفاده می‌کنیم. توجه کنید “as” و “since” در این حالت نادرست هستند.

۷۸. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «از فرزندان تنها وقتی که خودش خرید را انجام می‌دهد بپرسید برای شام چه می‌خواهد.»
توضیح: در این تست با یک جمله‌واره اسمی روبه‌رو هستیم. با توجه به خبری بودن جمله، بعد از “what” ابتدا نهاد و سپس فعل به کار می‌رود.

۷۹. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «واقعاً نمی‌توانیم این طور به زندگی ادامه دهیم؛ باید خانه بزرگ‌تری پیدا کنیم.»
توضیح: بعد از “go on” فعل به صورت -ing- دار به کار می‌رود.

۸۰. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «علت این که افراد زیادی به این بیماری دچار شدند هنوز مشخص نیست.»
(۱) نتیجه (۲) علت (۳) برنامه (۴) متصل، مشترک

۸۱. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «سعی کن عادت کنی هر ساعت یک لیوان آب بخوری.»
(۱) بالا بردن (۲) مراقبت کردن (۳) دور شدن (۴) شروع به انجام کاری کردن

۸۲. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «غذا خوردن به نحو معقول و ورزش منظم انجام دادن روشی به وضوح مطمئن برای وزن کم کردن است.»
(۱) مطمئن، قابل اتکا (۲) دردناک (۳) تأییدی، مثبت (۴) مذهبی

۸۳. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «قوانین دولت اکنون شرکت‌های خودرو را به طراحی و تولید ماشین‌هایی با موتورهای کارآمدتر ملزم می‌کند.»
(۱) ممکن (۲) جدی، حاد (۳) کارآمد (۴) پیشین

۸۴. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «من خوشبختم چون ساعت‌های کارم منعطف و قابل تنظیم است، و می‌توانم هر وقت خواستم بیایم و بروم.»
(۱) جدا (۲) منعطف و قابل تنظیم (۳) شگفت‌آور (۴) مسئول

۸۵. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «معمولاً افراد زیر هجده سال مجاز به ورود نیستند، ولی به نظرم چون فردا تولد شماست، بتوانیم قوانین را برای شما نادیده بگیریم.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) مجاز دانستن خلاف قانون، شکستن قانون به صورت موردی (ترجمه “Stretch the rules”)
(۲) درک کردن
(۳) ذکر کردن
(۴) تصور کردن

۸۶. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «هر چه سریع‌تر بتوانیم خون را تمیز کنیم، خون می‌تواند مواد مغذی و اکسیژن بیشتری حمل کند.»
(۱) مواد (اولیه) (۲) سرخط (۳) مسئله، مورد (۴) مواد مغذی

۸۷. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «هر بند حاوی توضیحاتی مفصل در قالب اصطلاحاتی قابل فهم است.»
(۱) توضیح (۲) تکرار (۳) کارکرد (۴) هروقت

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۱ درست است.

(۱) طی، هنگام (۲) بعد از (۳) از وقتی که (۴) هروقت

۸۹. گزینه ۲ درست است.

(۱) مرتباً (۲) عمیق (۳) به روشنی (۴) به شکل خلاصه

۹۰. گزینه ۲ درست است.

معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) مرور کردن (۲) وسیع شدن، عریض شدن (۳) دنبال کردن (۴) اجازه دادن

۹۱. گزینه ۳ درست است.

(۱) وزن (۲) کارمند (۳) زائد، پسماند (۴) کانال

۹۲. گزینه ۱ درست است.

توضیح: ترتیب درست اجزای جمله صرفاً در گزینه ۱ آمده است.

Part C: Reading Comprehension

متن شماره ۱:

۹۳. گزینه ۳ درست است.

این مقاله درباره صحبت می‌کند.

(۳) علل و درمان‌های سردرد

۹۴. گزینه ۳ درست است.

سردرد حاد ممکن است زمانی ایجاد شود که

(۳) جریان خون محدود شده باشد

۹۵. گزینه ۳ درست است.

سردردهای میگرنی

(۳) می‌توانند باعث دردهای شدید شوند

۹۶. گزینه ۴ درست است.

سردردهای ناشی از مشکلات جدی در بدن

(۴) چندان رایج نیستند

متن شماره ۲:

۹۷. گزینه ۳ درست است.

مطابق متن، پرل باک در مقام نویسنده تمام موارد زیر شناخته می‌شود به جزء

(۳) شعر

۹۸. گزینه ۲ درست است.

نویسنده کدام یک از موارد زیر را از جمله جوایز دریافت شده به دست پرل باک نام نبرده است؟

(۲) نشان نیوبری (نخستین جایزه ادبی کتاب کودک اندر دنیا)

۹۹. گزینه ۱ درست است.

مطابق متن، پرل باک شخصیتی خاص در ادبیات امریکا بود از این جهت که او

(۱) به شکلی گسترده درباره یک فرهنگ بسیار متفاوت داستان نوشته است

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

مطابق متن، پرل باک خودش را همچون "mentally bifocal" توصیف کرده تا بگوید

(۴) به یک اندازه با دو محیط فرهنگی متفاوت آشنا بود

ریاضی

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به $\frac{5}{12} \approx 0/41$ و $\frac{7}{16} \approx 0/44$ و $\frac{2}{7} \approx 0/43$ و $\frac{8}{17} \approx 0/47$ داریم:

$$\frac{5}{12} < \frac{3}{7} < \frac{7}{16} < \frac{8}{17}$$

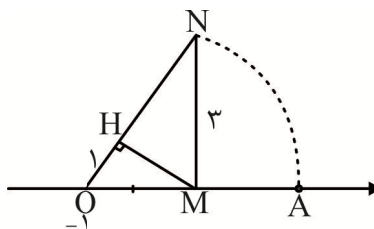
۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

$$\Delta OHM : HM = \sqrt{2^2 - 1^2} = \sqrt{3}$$

$$\Delta HMN : HN = \sqrt{3^2 - \sqrt{3}^2} = \sqrt{6}$$

$$ON = 1 + \sqrt{6}$$

$$OA = -1 + 1 + \sqrt{6} = \sqrt{6}$$

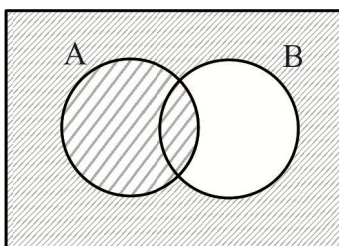
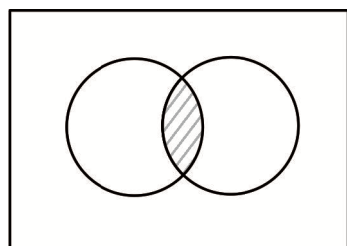
۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

با توجه به $2 - \sqrt{3} > 0$ و $5 - 3\sqrt{2} < 0$ و $4 - 2\sqrt{3} > 0$ داریم:

$$2 - \sqrt{3} + 3\sqrt{3} - 5 + 4 - \sqrt{3} = 1$$

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

با توجه به $A \cap B \subseteq A \subseteq A \cup B'$ و به کمک شکل زیر

$$A \cap B \subseteq A \cup B'$$

اگر $A \cap B = A \cup B'$ باشد، آنگاه $B = M$ است.

$$\Rightarrow (A' \cup B') \cup (A - B) \cup (B - A) = A' \cup \phi \cup A' = A'$$

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

$$n = 1, 2, 3, \dots, 19 \Rightarrow A = \{6, 5, 4, 3, 2, 1\} \Rightarrow B = \{2, 1\}$$

جمع اعضا B برابر $1 + 2 = 3$ است.

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

$$a^2 = 9 \Rightarrow a = 1$$

$a = -1$ غیرقابل است چون برد تنها یک عضو دارد.

$$\frac{b}{2} = 1 \Rightarrow b = 2 \Rightarrow a + b = 3$$

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

از آنجایی که در مؤلفه‌های اول $1 = 1$ و $2 = 2$ ، پس مؤلفه دوم نظیر آنها برابر است.

$$a + b = 2a - b \Rightarrow a = 2b, a + 3b = 5 \Rightarrow b = 1, a = 2$$

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

$$f(x) = ax + b \Rightarrow (-2a + b) + (3a + b) = -1, (a + b) + (2a + b) = 5$$

$$\begin{cases} a + 2b = -1 \\ 3a + 2b = 5 \end{cases} \Rightarrow 2a = 6 \Rightarrow a = 3, b = -2 \Rightarrow f(2) = 4$$

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

نقطه $(\frac{1}{3}, 0)$ روی محور X و $(0, -1)$ روی محور Y ها است.

$$(0, -1) \in f \Rightarrow -1 = 0 + 0 + c \Rightarrow c = -1$$

$$(\frac{1}{3}, 0) \in f \Rightarrow 0 = a(\frac{1}{3})^2 + b(\frac{1}{3}) - 1 \Rightarrow a + 3b = 9$$

$$4 = f(1) = a + b - 1 \Rightarrow a + b = 5 \Rightarrow 2b = 9 - 5 \Rightarrow b = 2$$

$$\Rightarrow a = 3$$

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

$$x - 1 = 0 \Rightarrow x = 1$$

$$x + 4 = 0 \Rightarrow x = -4$$

$$x + 3 - \frac{6}{x + 4} = 0 \Rightarrow (x + 3) = \frac{6}{(x + 4)} \Rightarrow (x + 3)(x + 4) = 6$$

$$\Rightarrow x + 3 = 2, -3 \Rightarrow x = -1, -6$$

$$\Rightarrow 1 + (-4) + (-1) + (-6) = -10$$

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

با دقت در شعر می‌فهمیم به دلیل تاریکی مردم قادر به تشخیص فیل نبودند، با لمس کردن درکی هر چند مختصر ولی با شمع در دست درک و آگاهی کاملی پیدا کردند که مثالی از درک شهودی است.

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

هر گاه به وسیله جمع‌آوری اطلاعات و مشاهده آنها، متوجه نظم و الگویی در مشاهدات خود شویم و از آن یک نتیجه‌گیری کلی انجام دهیم را استدلال استقرایی گوئیم.

۱۱۳. گزینه ۳ درست است.

اگر $\sqrt{2}$ و $-\sqrt{2}$ را جمع کنیم صفر که عددی گویاست می‌شود پس جمله ۱ غلط است.

اگر $2 = -\sqrt{2} \times \sqrt{2}$ می‌شود پس جمله ۲ غلط است.

اگر $0 = 0 \times \sqrt{2}$ می‌شود پس جمله ۴ نیز غلط است.

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

فرض استقراء $k^2 = 1 + 3 + 5 + \dots + 2k - 1$ و حکم استقراء $(k + 1)^2 = 1 + 3 + 5 + \dots + 2(k + 1) - 1$ درست است، پس دو طرف فرض را با $2k + 1 = 2(k + 1) - 1$ جمع می‌کنیم.

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

$$abba = 1000a + 100b + 10b + a = 1001a + 110b = 11(91a + 10b)$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

کالاهایی که در بازار عرضه می‌شوند و به فروش می‌رسند، ممکن است توسط مصرف‌کنندگان نهایی خریداری شوند و به مصرف برسند که به آنها «کالای مصرفی» می‌گوییم؛ هم چنین، هر گاه تولیدکنندگان دیگری برای ادامه فرآیند تولید و تبدیل آنها به کالاهای مختلف دیگر، آنها را خریداری کنند و مورد استفاده قرار دهند، آنها را کالای واسطه‌ای می‌نامیم. برای مثال گوجه فرنگی ای که خانوارها تهیه می‌کنند و به مصرف می‌رسانند، «کالای مصرفی» نام دارد اما وقتی همان گوجه فرنگی توسط کارخانه‌ها خریداری می‌شود و برای تولید کالاهای دیگر مثل رب گوجه فرنگی به کار می‌رود، «کالای واسطه‌ای» نام دارد.

نیازهای انسان محرک او برای فعالیت و تلاش است؛ به عبارت دیگر، انسان به دنبال احساس نیاز تصمیم می‌گیرد که آن نیاز را رفع سازد و بعد از رفع نیاز، احساس رضایت می‌کند.

وقتی منابع و امکانات در دسترس را که قابلیت مصارف متعدد دارد، به مصرف خاصی می‌رسانیم، در واقع از مصارف دیگر آن و آثار و نتایجی که می‌توانست به بار آورد، صرف نظر کرده‌ایم؛ مثلاً، اگر زمینی را به کشت پنبه اختصاص دادیم، عملاً از گندمی که می‌توانستیم از آن برداشت کنیم، صرف نظر کرده‌ایم یا اگر پولمان را به خرید لباس اختصاص دادیم، از خرید کتاب و سایر ملزومات و نفعی که از آنها می‌توانستیم ببریم، محروم شده‌ایم. «هزینه فرصت» یا «هزینه فرصت از دست رفته»، بیانگر آن چیزی است که از آن صرف نظر کرده و به عبارتی، آن را از دست داده‌ایم. در مثال محصول پنبه، با تصمیم گرفتن به کشت پنبه از محصول گندم محروم شده‌ایم؛ یعنی، هزینه فرصت کاشت پنبه، میزان محصول گندمی است که از آن صرف نظر کرده‌ایم.

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

در همه شاخه‌های علوم، دانشمندان به دنبال یافتن روابط علت و معلولی بین پدیده‌های مورد مطالعه‌اند؛ به همین منظور، به انجام مشاهدات، جمع‌آوری اطلاعات و سپس طبقه‌بندی آنها می‌پردازند.

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

گاهی ممکن است چنین تصور شود که با گذشت زمان، تمام نیازهای انسان برطرف می‌شود و او دیگر محرکی برای فعالیت نخواهد داشت، اما چنین نیست؛ در واقع، با برآورده شدن هر نیاز، نیاز جدیدی مطرح می‌شود و بدین ترتیب، همراه با ظهور نیازهای جدید، انسان به فعالیت بیشتری برای ارتقای سطح زندگی خویش می‌پردازد. از آن جا که منابع در دسترس انسان، کاربردهای گوناگون دارند، انسان باید در مورد نحوه استفاده از این منابع تصمیم بگیرد و هم چنین روش معینی را انتخاب کند؛ برای مثال، باید تصمیم بگیرد که زمین‌های کشاورزی محدودی را که در اختیار دارد به زیر کشت گندم ببرد یا این که آنها را به ساختن مسکن اختصاص دهد.

در پاره‌ای از جوامع غیر اسلامی، مصرف زیاد نوعی ارزش محسوب می‌شود. در این جوامع، با توجه به سیری ناپذیری انسان و نامحدود بودن نیازهایش مصرف هر چه بیشتر و تأمین امکانات مادی، رفاهی و تجملی تجویز می‌شود؛ در حالی که تفکر اسلامی، رشد و تعالی فکری و روحی انسان را ارزش می‌داند؛ بدین سبب، جامعه اسلامی باید با صرف امکانات کافی در جهت رشد و تعالی انسان، اسباب پیشرفت او را فراهم سازد.

برای تحقق این امر، لازم است سرمایه‌گذاری‌های عظیمی برای تأسیس نهادهای فرهنگی صورت پذیرد.

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

علم اقتصاد علمی است که انتخاب‌های بشر را به صورت رابطه بین منابع و عوامل تولید کمیاب - که موارد استفاده مختلف دارند - و نیازهای مادی نامحدود او مطالعه کرده و با ارائه بهترین انتخاب‌ها، رفتارهای فردی و جمعی انسان را مدیریت می‌کند. این تعریف دقیقاً در برگرفته سه نکته مهم است که قبلاً درباره آنها سخن گفته‌ایم.

این سه نکته عبارت‌اند از: «نامحدود بودن نیازها»، «محدود بودن منابع» و «قابلیت مصارف متعدد منابع»؛ از این رو، می‌توان گفت «هدف علم اقتصاد، راهنمایی انسان برای انجام بهترین انتخاب و به کارگیری بهترین روش جهت استفاده از منابع و امکانات خویش است.»

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

هر نوع سازمان، تشکیلات و شرکت یا واحد تجاری که به عرضه کالا و خدمات می‌پردازد، «بنگاه» محسوب می‌شود؛ بدین ترتیب، شرکت ایران خودرو، بانک ملی ایران، مغازه بقالی محل، دکه روزنامه فروشی سر خیابان و حتی تاکسی، بنگاه اقتصادی‌اند.

۱۲۱. گزینه ۴ درست است.

اقتصاددانان با تکیه بر مطالعات علمی خود، توانسته‌اند ماهیت روابط علت و معلولی بین پدیده‌های اقتصادی را کشف کنند؛ به همین دلیل، امروزه می‌توان در عرصه اقتصاد برای رسیدن به هدفی خاص، سیاست‌هایی را طراحی و اجرا کرده و نتایج اجرای آنها را از قبل پیش‌بینی کرد. همچنین، می‌توان با پیش‌بینی برخی مشکلاتی که ممکن است در عرصه اقتصاد بروز کند، روش‌هایی را برای جلوگیری از بروز آنها طراحی کرد. این نتایج همگی، حاصل استفاده از روش‌های علمی و مدل‌های ریاضی در مطالعات اقتصادی و به اصطلاح، شکل‌گیری و تکامل علم اقتصاد است.

پذیرفتن فرض محدود بودن منابع در دسترس انسان با اعتقاد به بی‌حد و حصر بودن نعمت‌های الهی ناسازگار نیست؛ زیرا ممکن است پایین بودن سطح دانش فنی انسان سبب محدودیت منابع باشد. سطح پایین دانش فنی در جامعه سبب می‌شود که انسان نتواند نعمت‌های فراوان را - چنان که باید - بشناسد و از آنها بهره‌برداری کند؛ در نتیجه، فقط به استفاده از قسمت ناچیزی از آنها بسنده می‌کند.

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

$$102 = 3 + 40 + 50 + \frac{1}{3} \times 3 + 8 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

$$90 = 100 - 10 = \text{تولید شرکت‌های ایرانی در داخل}$$

$$98 = 90 + 8 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$1 = \frac{1}{100} \times 100 = \text{استهلاک}$$

$$97 = 98 - 1 = \text{تولید خالص داخلی} \Rightarrow$$

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

$$\text{درآمد ملی} = \frac{\text{درآمد سرانه}}{\text{جمعیت}}$$

$$\frac{130}{11} = 11/8 \quad (4)$$

$$\frac{125}{10} = 12/5 \quad (3)$$

$$\frac{120}{9} = 13/3 \quad (2)$$

$$\frac{100}{8} = 12/5 \quad (1)$$

پس در سال دوم بیشترین است.

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

$$\text{تولید به قیمت پایه} - \text{تولید به قیمت جاری} = \text{تورم}$$

$$100 = 2400 - 2300 = \text{تورم در سال دوم}$$

$$650 = 3000 - 2350 = \text{تورم در سال سوم}$$

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

$$24/42 = 22 + 22 \times \frac{11}{100} = \text{قیمت جدید دستگاه}$$

$$1/628 = \frac{24/42}{15} = \text{هزینه استهلاک سالانه}$$

$$۱۴/۸ = ۶۲۸ \times ۵ = ۱/۶۲۸ \times ۵ = ۵ \text{ ساله هزینه استهلاک}$$

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

$$۵۰ = ۲ \times ۲۵ = \text{برق صرفه جویی هر خانوار} \quad ۱۵ = \frac{۶۰}{۴} = \text{تعداد خانوار}$$

$$۷۵۰ = \frac{۷۵۰۰۰۰۰۰}{۱۰۰۰۰۰۰} = ۷۵۰۰۰۰۰۰ \times ۵۰ = ۱۵۰۰۰۰۰۰ \times ۵۰ = \text{برق صرفه جویی شده}$$

$$\frac{۷۵۰}{۱۸۰۰} \times ۱۰۰ = ۴۱/۷\% = \text{درصد صرفه جویی}$$

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

تولید در کشور برحسب واحد پولی آن کشور محاسبه می شود.

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

نیازهای عمده تولیدکنندگان کالا و خدمات مختلف را می توان به سه دسته اصلی منابع طبیعی، نیروی انسانی و سرمایه تقسیم کرد.

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

تعداد زیادی از مؤسسات گوناگون به صورت گسترده به فعالیت در عرصه اقتصاد - اعم از تولید، توزیع، خرید و فروش - مشغول اند. علاوه بر این مؤسسات، افراد زیادی نیز به صورت مستقل و به تنهایی به فعالیتهای مختلف مشغول اند. با بررسی وضعیت و نحوه فعالیت این مؤسسات و افراد متوجه می شویم که نتیجه فعالیت همه آنها - یعنی محصولی که تولید و عرضه می کنند - تماماً توسط خانوارها به مصرف نمی رسد. در واقع، تعدادی از مؤسسات و افراد، کالاها و خدمات مورد نیاز مردم را تهیه می کنند و به بیان دقیق تر، محصولات آنها به صورت مستقیم به مصرف مردم می رسد، اما محصولات سایر مؤسسات این گونه نیست. این محصولات توسط مؤسساتی که کالاها و خدمات مورد نیاز مردم را تهیه می کنند، خریداری می شوند و در جریان تولید کالاها و خدمات مصرفی مردم مورد استفاده قرار می گیرند؛ در واقع، این محصولات به صورت غیر مستقیم بر مصرف مردم اثر می گذارند. فعالیت دو گروه تولیدکنندگانی که محصولاتشان به صورت مستقیم و غیر مستقیم به مصرف مردم می رسد، به نوعی مکمل هم است؛ از این رو، بین این دو گروه ارتباط نزدیکی وجود دارد.

تاریخ ادبیات و آرایه های ادبی

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

«آرامی [امپراطوری]» را - که الفبایی بود - از راست به چپ می نگاشتند؛ خطوط راست به چپ نویس «پهلوی» و «وستایی» - و به موازات آنها، «نبطی» و «کوفی» - از همین «خط آرامی» منشعب شدند. (تاریخ ۱: صفحات ۸ تا ۱۰ و ۱۹)

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

داستان ها، روایات و اخبار تاریخی ایران باستان عمدتاً در «پشت ها» آمده اند. (تاریخ ۱: صفحات ۹ و ۱۱)

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

«سدهای طوسی» در بیان خویش می خواهد برتری «عجم» بر «عرب» را به این واسطه اثبات کند که از نام هایی که ایرانیان و عرب ها دارند پیداست کیان بر سبیل حق آند و کدامان اخوان الشیطان! (تاریخ ۱: صفحه ۱۷)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

(تاریخ ۱: صفحات ۱۷، ۱۸، ۲۳)

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

به تصریح کتابت، «دری» در (۱) یعنی «درباری». در (۲) جای «فارسی» و «عربی» را با هم عوض کنید؛ درست می شود. در (۴) هم که کاملاً - بالعکس - باید گفت: اولین آثار فارسی همین بنیان های فکری را منعکس می کنند. (تاریخ ۱: صفحات ۱۸ و ۱۸)

۱۳۶. گزینه ۱ درست است.

«هفت پیکر» و «ویس و رامین» در ۲ و «هزار و یک شب» در ۴ داستانی‌اند. ۳) مسأله‌اش هم درون‌مایه است، هم طرز بیان: «اخلاق‌الاشرف» اساساً در خطّ طنز انتقادی است، نه جدّ تعلیمی. (تاریخ ۱: صفحه ۱۱ + تاریخ ۲: صفحه ۱۹)

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

بیت از «سیف فرغانی» ست. [این آخری، «سوزنی» - آن هم محضِ هزل‌هایش - منظور «عبید» بوده]. (تاریخ ۲: صفحات ۱۷ و ۱۸، ۲۰)

۱۳۸. گزینه ۲ درست است.

«نفحات‌الانس» به نثر است. (تاریخ ۲: صفحه ۲۷)

۱۳۹. گزینه ۴ درست است.

«لوايح» مضمون عرفانی دارد، اما «نصيحة‌الملوك» نوعی پندنامه است. (تاریخ ۱: صفحه ۱۱ + تاریخ ۲: صفحات ۱۰، ۱۹، ۲۷)

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

«عشاق‌نامه» یا «ده‌نامه» عراقی است که از آن بسیار تقلید شده‌است، نه «عشاق‌نامه» عبید. «اشعة‌اللمعات» هم شرح شرح جامی است بر «لمعات» عراقی. (تاریخ ۲: صفحات ۱۰، ۱۳، ۱۹)

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

بالعکس، درست این است که «در اشعاری که به لحجه‌های محلی سروده‌می‌شدند مبنای عروض فارسی رعایت نمی‌شد». (تاریخ ۱: صفحه ۲۲)

۱۴۲. گزینه ۱ درست است.

این تعریف برازنده «خواجه» است. (تاریخ ۲: صفحات ۳۳ و ۳۴)

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

یکی - دو نکته فنی - شاید - راه‌گشا: مصرع زوج بیت مندرج در ۱) هم‌قافیه مطلع این غزل است: «بلبلی خون دلی خورد و گلی حاصل کرد». در ۳) هم «رود»، در یکی از معانی، یعنی فرزند [مذکر]. (تاریخ ۲: صفحه ۲۳)

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.

مصرع آن بیتی است که دو مصراع در آن هم‌قافیه باشند؛ به بیان دیگر، قافیه در بیت مصرع چینش افقی دارد؛ قصیده و غزل، و قالب‌های برکشیده از آنها مانند ترکیب‌بند در ۳) و ترجیع‌بند در ۴)، مطلع‌های [مصرع] دارند. اما در قطعه چنین نیست؛ یعنی، بیت آغازین مقفّاست. (آرایه: صفحه ۶)

۱۴۵. گزینه ۲ درست است.

این که تکرارها در ۱) و ۳) و ۴) نمونه‌های تصدیق‌رند، به چه کار می‌آید، وقتی ردالقافیه منوط به وجود مطلع مصرع است! (عروض و قافیه: صفحات ۱۱ و ۱۲)

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

بیت	قافیه‌ها	حروف اصلی	حروف الحاقی	ردیف
(الف)	بار - کار	لار	-	دگر (X۲)
(ب)	آزادم - دلشادم	لاد	م -	* -
(ج)	کشیده - دریده	خ	یده -	-
(د)	شبانہ - مخلصانه	خ	انه -	-
(ه)	برابرم - می‌خوَرَم	ر	م -	-

[* - م (= هستم) فعل است، اما همچنان از الحاقیات می‌گیرندش!] [عروض و قافیه: صفحات ۹ + ۱۱ و ۱۲]

۱۴۷. گزینه ۴ درست است.

کمترین مقدار سخن موزون در (۱) یعنی همان مصرع / مصرع. (۲) تعریف بیت است. در (۳) جای بیت بگذارید: مصرع. (آرایه: صفحه ۵ + عروض و قافیه: صفحات ۲۰ و ۲۱)

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

قالب نیمایی به اعتبار (۲) اساساً بیت ندارد! (آرایه: صفحات ۵ و ۶ + عروض و قافیه: صفحه ۱۲)

۱۴۹. گزینه ۱ درست است.

گزینه	واژه‌های قافیه	ردیف
(۱)	نیست (⇒ اسنادی) - نیست (⇒ مسند) + باد (⇒ مسند) - باد (⇒ فعل دعایی اسنادی)	-
(۲)	نالان - خوش حالان	-
(۳)	باک - پاک	نیست (= وجود ندارد) (×۲)
(۴)	پرخون - مجنون	-

وقت پاسخ به همه چیز دقت کنید؛ نیم فاصله در (۲) و (۴) نشان می‌دهد قافیه را باید میان واحدهای معنایی کامل برقرار نمود، اگر نه چرا اصلاً به آن واژه قافیه بگوییم؟! این نکته را اگر به گوش نگیرید، در دستور و آرایه و قرابت هم ضرر خواهید کرد؛ شک نکنید! (عروض و قافیه: صفحه ۵)

۱۵۰. گزینه ۴ درست است.

به ترتیب گزینه‌ها: (۱): آفرین - گز. (۲): جنب - شکیب. (۳): سنج - چش. (۴): ب - بین - چ - بین. نکته هم به سادگی در این است که سه تای اول را به واسطه الحاقیاتشان در مشتقات از بن‌های ماضی می‌توان هم قافیه فرض کرد. (عروض و قافیه: صفحه ۱۲)

۱۵۱. گزینه ۲ درست است.

گزینه	قافیه‌ها	حروف قافیه	ردیف
(۱)	آین - عین	یَین	-
(۲)	وفاپروردن - فرداً	نَ	آمد (×۲)
(۳)	قبول - تقول	ول	-
(۴)	نمک - معک	کَ	-

(عروض و قافیه: صفحه ۱۱)

۱۵۲. گزینه ۲ درست است.

گزینه	قافیه‌ها	حروف اصلی	حروف الحاقی	ردیف
(۱)	افزون - خون	ون / -ūn/	-	گری (×۲)
(۲)	زرهی - گرهی	هَ / -eh/	ی	-
(۳)	غریو - دیو	یو / -īv/	-	-
(۴)	ویرانه - بی‌دانه	انه / -āna ^(e) /	-انه	شد (×۲)

(عروض و قافیه: صفحات ۴ تا ۱۳)

۱۵۳. گزینه ۴ درست است.

در (۱) و (۲) و (۳) تفاوت در تلفظ تاریخی و امروزی است؛ نه مربوط به قانون آوایی مورد سؤال. حالا به (۴) نگاه کنید: چه ابا الحاقیات [بخوانیدش «روزگاریم»، چه بخوانید «روزگاریم» نشانه‌نگاری عروضی یکی است: (— — —). (عروض و قافیه: صفحات ۴ تا ۱۳ + ۱۹ و ۲۰)

۱۵۴. گزینه ۱ درست است.

(-)	(-UU)	(-U)	(--)
فَعْل	فَعْلُنْ	فَعَلَ	فَعَلْنِ
د	دهم	رسي	شاييد

(عروض و قافیه: صفحات ۲۳ [⇒ تبصره] + ۳۱ تا ۳۸)

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

(-UU-)	(U--)	(-U--)	(--U-)
مُفْتَعِّلُنْ	مَفْعُولُ	مُسْتَفْعِلُنْ	فَاعِلَاتُنْ
زَخْمِ بَرَا	چَنَدِي اِن هـ	چَنَدِي اِن هـ زَا	الف) اِي اِن اِب بَنَدِي د) هَمْ چُ نَا هُو

(عروض و قافیه: صفحات ۲۳ [⇒ تبصره] + ۳۱ تا ۳۸)

زبان عربی

۱۵۶. گزینه ۴ درست است.

جاءني ← به من رسیده است (رد گزینه‌های ۳ و ۲) - لم يأتك ← به تو نرسیده است (رد سایر گزینه‌ها) - فأتبعني ← پس از من فرمانبرداری کن (رد گزینه ۲) - أهدك ← تو را راهنمایی کنم (رد گزینه ۲) - صراطاً سوياً ← راهی راست (رد گزینه‌های ۳ و ۲)

۱۵۷. گزینه ۱ درست است.

كثيراً ما ← بسیاری از اوقات (رد سایر گزینه‌ها) - يخطأ ← اشتباه می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) - الناس ← مردم (رد گزینه ۴) - التفریق ← تفاوت (رد گزینه‌های ۳ و ۲) - صغر النفس ← خود کوچک بینی (رد سایر گزینه‌ها).

۱۵۸. گزینه ۳ درست است.

سُمِرَتْ ← میخ کوب شد (رد سایر گزینه‌ها) - بأربعة مسامير ← به چهار میخ (رد گزینه ۲) - رُفِعَ ← بالا برده شد (رد گزینه ۱) - حجر الرخام ← سنگ مرمر (رد گزینه‌های ۴ و ۱) - فأراها ← پس به او نشان داد (رد گزینه‌های ۴ و ۱).

۱۵۹. گزینه ۲ درست است.

إن صغرت ← اگر کوچک بشماری (رد سایر گزینه‌ها) - أسقطت ← پایین بیاوری (رد سایر گزینه‌ها) - تضاؤل الجبان ← مانند شخص ترسو (رد سایر گزینه‌ها).

نکته: فعل شرط و جواب شرط اگر فعل ماضی باشند معمولاً به شکل مضارع التزامی (فعل شرط) و مضارع اخباری (جواب شرط) ترجمه می‌شود.

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

لا تشك ← شکایت مکن (رد گزینه‌های ۴ و ۱) - والذنب ليس له ← در حالی که گناهی ندارد (رد سایر گزینه‌ها) - والذهر مذ كان ← روزگار از زمانی که بوده است (رد سایر گزینه‌های ۱) - مظلوم و متهمم ← ستم‌دیده و محکوم (رد گزینه ۲).

۱۶۱. گزینه ۲ درست است.

زادت ← افزایش یابد (رد گزینه ۳) - علوكم ← دانش‌های شما (رد گزینه ۱) - تزداد ← زیاد می‌شود (رد گزینه ۴) - قواكم ← نیروهایتان (رد گزینه‌های ۴ و ۱) - ترغم ← به خاک مالیده می‌شود (رد سایر گزینه‌ها) - أنوف ← بینی‌ها (رد سایر گزینه‌ها)

۱۶۲. گزینه ۲ درست است.

الکاذبون ← الکاذبین (مفعول و منصوب با اعراب فرعی) - الکاذبات ← الکاذبات (جمع مؤنث سالم و مفعول به و منصوب به اعراب فرعی کسره می باشد).

۱۶۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه ها: (۱) «أَوْجُ» ← أَشَدُّ إِعْجَاجًا (کج تر) (۲) «الکبری» (بزرگتر) : اسم تفضیل (۳) «أَعْدَى» (دشمن ترین) : اسم تفضیل (۴) «أَفْضَلُ» (برترین) : اسم تفضیل.

۱۶۴. گزینه ۲ درست است.

(۲) يُجِئُهُ ← يُجِئُهَا (مرجع ضمیر «ها» کلمه «يَدُ» (دستی) می باشد که مؤنث مجازی معنوی است. نکته: اعضای زوج بدن مانند «يَد»، «رِجْل»، «قَدَم»، «عَيْن» و «أُذُن» مؤنث مجازی معنوی محسوب می گردند. ترجمه گزینه ها: (۱) بعضی از جوانان ما از گمراهان پیروی می کنند. (۲) دستی را که خدا و پیامبرش (ص) آن را دوست می دارند، بوسیدیم. (۳) ایران بر دشمنان ستمگر پیروز شد. (۴) مهندسين شرکت های صنعتی آمدند و کارهای مهم خود را شروع کردند.

۱۶۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی و ترجمه گزینه ها: (۱) «مَدَارِس» جمع «مَدْرَسَة» و «مَنَاهِل» جمع «مَنْهَل» (آبشخور) اسم مکان و «مَصَالِح» جمع «مَصْلَحَة» (کار درست) مصدر است. (۲) «مَذَاهِب» جمع «مَذْهَب» (راه و روش) و «مَتَاجِر» جمع «مَتَجَر» (تجارتخانه) و «مَزَار» (زیارتگاه) اسم مکان هستند. (۳) «مَفَاسِد» جمع «مَفْسَدَة» (فساد و تباهی) مصدر و «مَكَايِب» جمع «مَكْسَب» (کسب و کار) مصدر و «مَطَار» (فرودگاه) اسم مکان است. (۴) «مَطَالِب» جمع «مَطْلَب» (طلب و درخواست) و «مَحَاسِن» جمع «مَحْسَنَة» (خوبی) مصدر هستند و «مَدَار» (مکان چرخش) اسم مکان است.

۱۶۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه ها: (۱) «أَذَانٌ وَاعِيَةٌ» (گوش های شنوا) موصوف و صفت و «الکلام الحَقُّ» (سخن درست) موصوف و صفت هستند (۲) «مُحَمَّدٌ الْأَكْبَرُ» (محمد بزرگتر) موصوف و صفت است (۳) «بِئْرٌ مُعْطَلٌ» ← «بِئْرٌ مُعْطَلَةٌ» (چاهی بی آب) چون «بِئْر» مؤنث مجازی معنوی است صفت آن باید مؤنث باشد «مَاءٌ كَثِيراً قَلِيلاً» (آبی اندک و تیره رنگ) موصوف و صفت هستند. (۴) «شَعْبُ الْمِضْيَافُونَ» (مردم مهمان نواز) موصوف و صفت است. ترجمه گزینه ها: (۱) ما گوش هایی شنوا داریم، هنگامی که سخن درست، گوش فرا می دهیم. (۲) محمد بزرگتر به آسیب دیدگان زلزله های «بم» کمک کرد. (۳) هنگامی که کاروان به چاهی آب رسیدند جز آب تیره رنگ اندکی چیزی نیافتند. (۴) مردم مهمان نواز ایران مهمانان خود را بسیار دوست می دارند.

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه ها: (۱) «يُؤْخَذُ» (گرفته می شود) فعل مجهول و «بِالنَّوَاصِي» (موهای پیشانی) جار و مجرور و در معنی نائب فاعل است. (۲) «لَا نُفَرِّقُ» (تفاوت قائل نمی شویم) فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر «نَحْنُ» است (۳) «يُهَاجِمُ» (حمله می کند) فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر «هُوَ» و «نُهَاجِمُ» فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر «نَحْنُ» است (۴) «يُصَوِّرُ» (نقاشی می کند) و «يَشَاءُ» (می خواهد) فعل معلوم و فاعل آنها ضمیر مستتر «هُوَ» است. ترجمه گزینه ها: (۱) موهای پیشانی و پاها گرفته می شود. (۲) میان کسی از آنها تفاوت قائل نمی شویم. (۳) هرکس بر ما حمله کند براو حمله می کنیم. (۴) شما را در رَحِمِها نقاشی می کند چنانکه می خواهد.

۱۶۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه ها: (۱) «المؤمنين» : اسم جمع مذكر سالم و اسم حرف مشبّه بالفعل و منصوب به اعراب فرعی (ياء) و «المؤمنات» : اسم جمع مؤنث سالم و معطوف و منصوب به اعراب فرعی و «صابرون» اسم جمع مذكر سالم و خبر حرف مشبّه بالفعل و مرفوع به اعراب فرعی (واو) است (۲) «لِفَاطِمَة» ← لِفَاطِمَة : اسم علم مؤنث و غیر منصرف و مجرور به حرف جرّ به

اعراب فرعی فتحه است ۳) «أخو» (برادر) از اُسماء خمسّه و اسم فعل ناقص «كان» و مرفوع به اعراب فرعی (واو) و «ذا» از اُسماء خمسّه و خبر فعل ناقص «كان» و منصوب به اعراب فرعی «الف» است ۴) «هذان» اسم مثنی و مبتدا و مرفوع به اعراب فرعی «الف» و «جُندیان» اسم مثنی و خبر و مرفوع به اعراب فرعی «الف» و «شاکرین» اسم منصوب به اعراب فرعی «یاء» است.

ترجمه گزینه‌ها: ۱) قطعاً مردان و زنان مؤمن در سختی‌های روزگار شکیبا هستند. ۲) فاطمه (س) فضیلت‌هایی دارد که آنها را در دیگران نمی‌یابیم. ۳) برادر دوستانم به صاحب حق، حقش را می‌داد. ۴) این دو سربازانی هستند که آنها را شکرگزار خداوند دیدم.

۱۶۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها: ۱) «تَزِيدُ» (زیاد می‌کند) فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر «هی» است ۲) «أَحِبُّ» (دوست می‌دارم) فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر «أنا» است ۳) «خَاطَبْنَا» (ما را صدا زد) فعل معلوم و فاعل آن اسم ظاهر «مَنْ» است ۴) «أَنْزَلَ» (فرو فرستاد) و «جَهَّزَ» (مجهز کرد) افعال معلوم و فاعل آنها ضمیر مستتر «هو» است.

ترجمه گزینه‌ها: ۱) مشورت با خردمندان قدرت انسان را زیاد می‌کند. ۲) پدرم را بسیار دوست می‌دارم زیرا او خودش را بسیار به خاطر ما به زحمت انداخت. ۳) کسی که سال گذشته در مدرسه ما بود ما را از پشت یک درخت صدا زد. ۴) چه کسی باران را فرو فرستاد و انسان را با نیرویی اندیشمند مجهز کرد.

۱۷۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها: ۱) «مَتَى» (چه وقت) مفعول فیه و منصوب محلاً. ۲) «مَرْجِعُكُمْ» (بازگشت شما) مبتدای مؤخر و مرفوع. ۳) «أُرْسِلَ» فرستاده شد: فعل مجهول و نائب فاعل آن «ذَلِكُ» و مرفوع محلاً و «الْحَجَرُ» عطف بیان و مرفوع است. ۴) «لَا تَرَقُّ» (نرم نمی‌شود) صفت جمله برای اسم نکره «قُلُوبٌ» است. ترجمه گزینه‌ها: ۱) ای پسر حسن (عج) چه وقت ما را می‌بینی و ما تو را می‌بینیم. ۲) بازگشت شما به سوی خداست و او بر هر چیزی توانا است. ۳) پس زمانی که آن سنگ بر روی او فرستاده شد بر روی جسد مرده‌ای افتاد. ۴) استعمارگران اگرچه نرمش نشان دادند ولی قلب‌هایی همانند سنگ‌ها دارند که نرم نمی‌شود.

تاریخ ایران و جهان

۱۷۱. گزینه ۳ درست است.

درس ۱ صفحه ۷

به ترتیب گزینه ۱ شامل سال‌های: ۷۰۰ سال پیش از میلاد تا ۱۴۰۰ میلادی است؛ گزینه ۲: از ۱۴۰۰ میلادی تا ۱۶۰۰ میلادی را شامل می‌شود. گزینه سوم همان پاسخ سؤال است و گزینه ۴: از ۱۹۶۰ به بعد را شامل می‌شود.

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۶

از پادشاهان معروف اموری حمورابی است که به دلیل اقداماتش در زمینه کشاورزی، بازرگانی و قانونگذاری شهرت بسیاری دارد. پایتخت حمورابی شهر بابل بود که بزرگ‌ترین و آبادترین شهر دنیای باستان به شمار می‌رفت. حکومت اموری‌ها را به نام پایتخت آنان، حکومت بابل قدیم نیز نامیده‌اند.

۱۷۳. گزینه ۱ درست است.

درس ۳ صفحه ۲۲

در زمان آخرین فرعون دوره نوین، مصر به تصرف هخامنشیان در آمد و بعدها نیز اسکندر و رومیان آنجا را به تصرف خود در آوردند.

۱۷۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۴ صفحه ۳۹

نام	محل استقرار	زمان و مسائل مهم
لولوبی	بخش وسیعی از بالای رود دیاله تا دریاچه ارومیه	هزاره دوم قبل از میلاد - دامدار - نبرد طولانی با حکومت‌های میان دو رود
گوتی	مجاور لولوبی - آذربایجان و کردستان	هزاره دوم قبل از میلاد - دامدار - نبرد با میان دو رود
کاسی (کاشی)	دامنه‌های زاگرس محل استقرار اولیه این قوم قبل از زاگرس احتمالاً منطقه جنوب غربی دریای خزر بوده است.	هزاره سوم قبل از میلاد - دامدار - در گل‌نوشته‌های آشوری محل استقرار کاسی‌ها را کار کاسی یعنی شهر کاسپان می‌خواندند. کاسی‌ها به وسیله ایلامی‌ها منقرض شدند.
مانابی	آذربایجان کنونی	هزاره اول قبل از میلاد - دامدار - کشاورز - اولین اتحادیه علیه آشور را به وجود آوردند. آثارشان در سه منطقه زیویه، حسنلو و قلاچی به دست آمده است.

۱۷۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۵ صفحه ۵۰

نیروی نظامی ماد و لودیه در کنار رود هالیس (قزل ایرماق امروزی) با یکدیگر رو به رو شدند. نبرد بی‌حاصل‌شان پس از پنج سال و با وساطت بابل به صلح انجامید و رود قزل ایرماق، مرز مشترک دو کشور شد.

۱۷۶. گزینه ۱ درست است.

درس ۱ صفحه ۴

چون در سؤال به جای متن کتیبه‌ها از نقش‌های کتیبه‌ها سؤال شده است پس پاسخ محسوسات است ولی اگر از متن کتیبه‌ها سؤال پرسیده می‌شد، پاسخ همان مکتوبات بود.

۱۷۷. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۸

آخرین ویژگی مورخ این است که این اندیشه‌ها و آگاهی‌ها را به درستی بنویسد تا بتواند دستاوردهای پژوهشی خویش را به نحوی مطلوب ارائه کند.

۱۷۸. گزینه ۴ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۷

نخستین ماه تقویم بابلی نيسانو بود که روز اول نيسانو نوروز بود و ماه دوازدهم ان ادارو نام داشت.

۱۷۹. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۲۳

برای بدست آوردن این سال از فرمول هارترن استفاده می‌کنیم:

$$۱) ۶۲۲ + \left(\frac{۳۲}{۳۳} \times ۱۳۵۸\right) =$$

$$۲) ۶۲۲ \times \frac{۳۲ \times ۱۳۵۸}{۳۳} =$$

$$۳) ۶۲۲ + \frac{۴۳۴۵۶}{۳۳} =$$

$$۴) ۶۲۲ + ۱۳۱۶/۸ = ۱۹۳۸ + ۱ = ۱۹۳۹$$

۱۸۰. گزینه ۳ درست است.

درس ۳ صفحه ۳۶

یکی از کارکردهای مهم جغرافیای تاریخی مطالعه معماری مناطق شهری مثل بازارها، مراکز دینی و تجاری است و جغرافیای تاریخی ربطی به سبک خای معماری ندارد.

جغرافیا

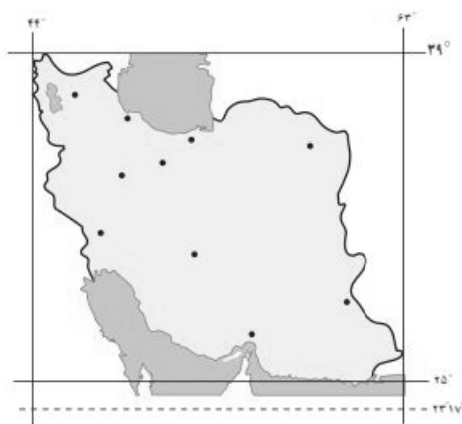
۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

درس ۱ صفحه ۶

جغرافیا با دید «ترکیبی» یا «کلنگری» موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیطی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند. مطالعه همه جانبه و جامع تمام پدیده‌ها با ویژگی‌های آن در یک مکان، همان به کارگیری دید ترکیبی است که جغرافیدانان از آن استفاده می‌کنند و به حل مشکلات می‌پردازند.

۱۸۲. گزینه ۳ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۳

۱۸۳. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۲۷

۱۸۴. گزینه ۱ درست است.

درس ۳ صفحه ۳۳

همان‌طور که می‌دانیم، عامل آب در برپایی روستاها یک عامل اساسی است؛ از این رو، طبیعی‌ترین نوع شکل‌گیری روستاها در اطراف منابع آب (مانند چشمه و چاه)، به صورت متمرکز است. در نواحی خشک و نیمه خشک، هر جا آب به صورت قنات یا چاه در سطح زمین پیدا شده است، خانه‌های روستایی در اطراف آن گسترش یافته‌اند. این‌گونه سکونتگاه‌های روستایی را روستای متمرکز می‌گویند. در این نواحی فاصله روستاها از هم بسیار زیاد است و زمین‌های کشاورزی در بخش حاصلخیزتر و دورتر از خانه‌ها قرار گرفته‌اند. در نواحی مرطوب و جلگه‌ای شمال ایران، به دلیل آن که آب و خاک حاصلخیز همه جا در دسترس است و امکان کار کشاورزی در همه جا فراهم شده است، روستاها در یک مکان، متمرکز نیستند و مرز روستاها به خوبی از یکدیگر مشخص نیست و خانه‌های روستایی در همه جا مشاهده می‌شوند. در اطراف هر خانه روستایی زمین‌های

کشاورزی و شالیزارهای بزرگ شکل گرفته است. این شکل‌بندی روستایی را روستاهای پراکنده می‌گویند. روستاهایی که در امتداد یک رود شکل گرفته‌اند، به روستاهای طولی معروف‌اند. در مناطق کوهستانی کشور ممکن است خانه‌های روستایی بر دامنه یک کوه استقرار یافته باشد؛ معمولاً در دامنه‌های رو به آفتاب ساختمان‌ها به صورت پلکانی در بالا دست ساختمان‌های دیگر قرار می‌گیرد. این گونه روستاها، به روستاهای پلکانی معروف‌اند.

۱۸۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۴۵

ایران در منطقه‌ای از جهان قرار گرفته که نزدیکی به مدار رأس السرطان و تحت تأثیر فشار زیاد جنب حاره قرار دارد؛ این عامل، مهم‌ترین علت خشکی آب و هوای ایران است.

۱۸۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۵ صفحه ۴۹ و ۵۰

فرسایش خاک یعنی جابه‌جایی افقی خاک از محلی به محل دیگر توسط آب یا باد فرسایش خاک، فرایندی طبیعی است ولی وقتی انسان با اعمال بی‌رویه خود موجب فرسایش خاک می‌شود، در این صورت فرسایش غیرطبیعی را به وجود می‌آورد. مانند: چرای بی‌رویه دام‌ها - شخم زدن نامناسب خاک - تخریب جنگل‌ها - بهره‌برداری بیش از حد از خاک - شور شدن خاک

۱۸۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۱ صفحه ۲

دین اسلام بعد از ظهور به سرعت توسعه یافت؛ در این شرایط، جمع‌آوری اطلاعات و شناخت شهرها و راه‌هایی که تحت حکومت مسلمانان بود ضرورت داشت. (گسترش دین اسلام)

۱۸۸. گزینه ۲ درست است.

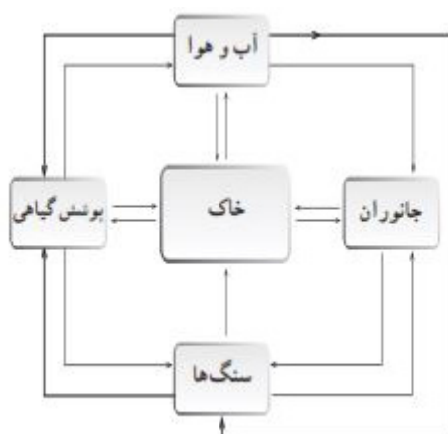
درس ۱ صفحه ۱۰

در این تحلیل رابطه یک پدیده جغرافیایی با سایر پدیده‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. برای نمونه، در توسعه استان کرمانشاه اجزای مهمی از این سیستم استانی مانند شبکه راه‌های ارتباطی استان، وضعیت ناهمواری‌ها، نزدیکی به شهرهای زیارتی عراق، دشت‌های حاصلخیز، منابع آب و... به یکدیگر پیوسته و حتی مرکز استان با این ساختار توسعه یافته است.

۱۸۹. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۱ و ۱۲

در سیستم خاک، آب، هوا و انرژی خورشید ورودی‌های سیستم هستند که طی فرایندی شرایط رشد گیاه را فراهم می‌سازند. محصول کشاورزی، تبخیر و تعرق نیز خروجی این سیستم‌اند.

۱۹۰. گزینه ۴ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۵

از دیدگاه علم جغرافیا زمین از زمان پیدایش تاکنون چهار مرحله را سپری کرده است و محیط جغرافیایی در مرحله چهارم پدید آمده است.

جامعه‌شناسی

۱۹۱. گزینه ۳ درست است.

کنش انسانی در موقعیت‌های مختلف تفاوت دارد. (تناسب داشتن با موقعیت‌های زمانی، مکانی و اجتماعی) برای مثال، کنش یک فرد در دوران کودکی با کنش او در دوران بزرگسالی فرق دارد؛ یا چگونگی برخورد آدمی با آشنایان، با برخورد او با افراد نا آشنا تفاوت می‌کند.

۱۹۲. گزینه ۴ درست است.

موضوع فلسفه، اصل وجود است، یعنی به موجودی خاص مانند موجودی طبیعی و انسانی نمی‌پردازد.

۱۹۳. گزینه ۱ درست است.

رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت از فواید علوم طبیعی می‌باشد.

۱۹۴. گزینه ۱ درست است.

هنگامی که خود انسان به بحران گمراهی گرفتار شود، علوم ابزاری او نه تنها مشکلی را حل نمی‌کنند بلکه بر مشکلات او می‌افزایند. علوم انسانی به سبب این که راه استفاده از طبیعت و علوم طبیعی را نشان می‌دهند نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

۱۹۵. گزینه ۲ درست است.

- کنش اجتماعی، نخستین پدیده اجتماعی است.

- شیوه کنش اجتماعی که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. هنجار اجتماعی نام دارد.

- نظام اجتماعی خرد و کلان به وسیله کنش‌های اجتماعی متقابل شکل می‌گیرد.

۱۹۶. گزینه ۳ درست است.

در علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره هنجارها و ارزش‌های رفتاری خود و دیگران و به دنبال آن امکان انتقاد نسبت به خطاهای رفتاری و اجتماعی وجود دارد. علوم اجتماعی با داوری و انتقاد درباره کنش‌های اجتماعی، فرصت واکنش و موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمند فراهم می‌آورد.

۱۹۷. گزینه ۱ درست است.

روش: جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، روش صرفاً حسی و تجربی را به عنوان روش علمی به رسمیت می‌شناخت.

هدف: در قرن نوزدهم، با غلبه رویکرد دنیوی در جامعه صنعتی جدید، ارزش‌ها و هنجارهای پیشین جامعه دچار تزلزل شده بود. هدف جامعه‌شناسی در آن مقطع، شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آنها بود.

۱۹۸. گزینه ۴ درست است.

به علت توجهی که ماکس وبر به ضرورت فهم معانی رفتار کنشگران داشت، جامعه‌شناسی او را جامعه‌شناسی تفهیمی می‌نامند.

۱۹۹. گزینه ۲ درست است.

علوم عملی نیز که همان علوم انسانی است، به سه بخش تقسیم می‌شود:

اول: علم اخلاق

دوم: علم خانواده و تدبیر منزل

سوم: علم جامعه (سیاست) و تدبیر مَدُن.

۲۰۰. گزینه ۳ درست است.

عبارات اول: فارابی علم اجتماعی را علم تدبیر مَدُن می‌نامد.

عبارت دوم: عقل عملی نه تنها مشکلات جامعه‌شناسی را برای داوری‌های ارزشی و فعالیت تدبیری حل می‌کند، بلکه راز تفاوت پدیده‌های اجتماعی و انسانی را با پدیده‌های طبیعی نیز می‌گشاید.

۲۰۱. گزینه ۱ درست است.

متفکران مسلمان، جهان عینی را جهان تکوینی نیز می‌نامند و آن را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. نزد آنان جهان طبیعت بخشی از جهان عینی و تکوینی است. آنها جهان عینی را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

۲۰۲. گزینه ۴ درست است.

حقیقت، معنویت، عدالت، حریت، مسئولیت و عقلانیت از مهم‌ترین ویژگی‌ها و ارزش‌هایی‌اند که یک فرهنگ مطلوب جهانی باید از آنها برخوردار باشد.

۲۰۳. گزینه ۲ درست است.

مدینه تغلب جامعه‌ای است که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌داند.

۲۰۴. گزینه ۱ درست است.

امپریالیسم سیاسی از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.

۲۰۵. گزینه ۳ درست است.

ویژگی استعمار فرانو در این است که برای حفظ سلطه جهان غرب، بیش از آنکه از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده کند، از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به ویژه از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات بهره می‌برد.

فلسفه و منطق

۲۰۶. گزینه ۳ درست است.

منطق از ذات انسان سرچشمه می‌گیرد و هیچ کس ابداع‌کننده آن نیست، همان‌طور که هیچ انسانی عامل و ابداع‌کننده طرز کار قلب نیست. کاری که ارسطو انجام داد این بود که طرز کار خدادادی ذهن را کشف و تدوین کرد.
درس یک صفحه ۳

۲۰۷. گزینه ۲ درست است.

هدف منطق آن است که شیوه درست اندیشیدن را به ما بیاموزد یعنی درست تعریف کردن و درست استدلال کردن را نشان دهد.

درس دوم صفحه ۷

۲۰۸. گزینه ۴ درست است.

راه دیگر شناختن، این است که با استفاده از قواعد تفکر و به کمک مفاهیمی که قبلاً شناخته‌ایم مفهوم جدیدی را به دیگری بشناسانیم. این یک راه بسیار مهم و پر فایده در زندگی ماست.

درس دوم صفحه ۸

۲۰۹. گزینه ۱ درست است.

تعریف کردن و استدلال کردن یک پدیده دستوری نیست و انسان به طور طبیعی تعریف می‌کند و در تعریف چه بخواهد و چه نخواهد ذاتیات و عرضیات را به کار می‌برد. منطق فقط خودآگاهی ایجاد می‌کند.

درس سوم صفحه ۱۹

۲۱۰. گزینه ۳ درست است.

برخی از مفاهیم عرضی همواره با ذات همراهی می‌کنند و با آن هستند. با فرض این که مجموع زوایای مثلث همواره ۱۸۰ درجه است و هر مثلثی این ویژگی را دارد در عین حال در هنگام تعریف مثلث نیازی به تصور ۱۸۰ درجه بودن نداریم.

درس سوم صفحه ۱۷ و ۱۸

۲۱۱. گزینه ۱ درست است.

انسان پیوسته می‌کوشد با بهره‌جویی از عقل به راز و رمز امور دست یابد و گره‌های ناگشوده را از رشته حوادث و پدیده‌ها طبیعی و... بگشاید. سؤال از فلسفه زندگی، مرگ و... به معنای چرایی پدیده‌هاست.

درس یک صفحه ۳

۲۱۲. گزینه ۲ درست است.

علم تجربی مجموعه منظمی از تلاش‌های تجربی انسان برای درک بهتر پدیده‌های طبیعت است.

درس یک صفحه ۴

۲۱۳. گزینه ۳ درست است.

پاسخ به سؤال «حکومت حق چه کسی است؟» وقتی ممکن می‌شود که وارد حوزه دیگری از معرفت که همانا «فلسفه علم سیاست» است بشویم و با دست یافتن به اصولی درباره ماهیت و حقیقت انسان و جامعه کلیدی برای تبیین عقلانی این مسأله پیدا کنیم.

درس دوم صفحه ۱۱

۲۱۴. گزینه ۱ درست است.

برای دست یافتن به علل پدیده‌هاست که دانشمندان خود را به رنج و زحمت طاقت‌فرسا می‌اندازند و می‌توان نتیجه گرفت که اصل علیت نزد همه دانشمندان، اصلی پذیرفته شده است که همه قوانین علمی بر پایه آن بنا شده است.

درس یک صفحه ۵

۲۱۵. گزینه ۴ درست است.

در مکتب فلسفی مارکسیسم انسان مانند یک قطعه موم در دست شرایط اقتصادی و اجتماعی زمانه خود شکل می‌گیرد. (ارتباط فلسفه و جامعه‌شناسی) اگر فیلسوفی انسان را مجبور و تابع شرایط اقتصادی و اجتماعی بداند، نظرش درباره جرم و مجازات فرق خواهد داشت. (ارتباط فلسفه و حقوق)

درس دوم صفحه ۱۰ و ۱۲

۲۱۶. گزینه ۱ درست است.

آیات قرآن به تدبر و تعمق در معرفت خداوند از طریق تذکر و تفکر عقلی دعوت می‌کند. معنا ندارد که به مقدمه‌ای که مستلزم نتیجه‌ای است، امر شود؛ اما خود آن نتیجه ممنوع باشد.

درس یک صفحه ۱۵

۲۱۷. گزینه ۴ درست است.

حوزه اسکندریه تا زمانی که مصر مغلوب مسلمانان شد، دایر بود و از این جهت در انتقال تفکر به سرزمین‌های اسلامی سهمی به سزا داشت. بعدها که نهضت ترجمه گسترش یافت، دیگر مراکز علمی به خصوص حوزه اسکندریه اهمیت زیادی یافت.

درس دوم صفحه ۱۸ و ۲۰

۲۱۸. گزینه ۲ درست است.

صدر المتألهین از قول ارسطو نقل می‌کند که طلب فلسفه در گرو عبور کردن از فطرت اول به فطرت ثانی است و بدون آن فلسفه بی‌معنا و بی‌فایده به نظر می‌رسد.

درس یک صفحه ۷

۲۱۹. گزینه ۳ درست است.

نوابغی مانند فارابی، بوعلی و دیگران از طریق آثار ترجمه شده آرای حکمای یونان را نقد کردند و نظام فلسفی نوینی را سامان بخشیدند که ضمن برخورداری از آرای افلاطون و ارسطو اندیشه‌های جدیدی را نیز در برداشت.

درس دوم صفحه ۲۲

۲۲۰. گزینه ۱ درست است.

استفاده از بیان فلاسفه در تفسیر دیدگاه‌های اسلامی، پس از ارتباط تاریخی و فرهنگی مسلمانان با حکمای یونان میسر گردید. در نتیجه برای فهم فلسفه اسلامی باید به چگونگی آشنایی مسلمانان با فلسفه یونان پرداخت.

درس یک صفحه ۱۶

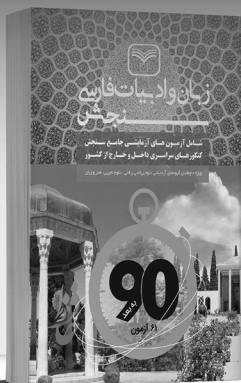
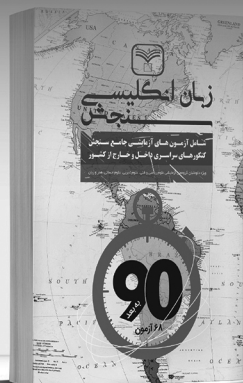
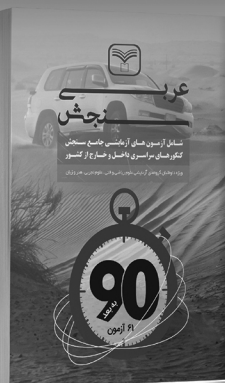
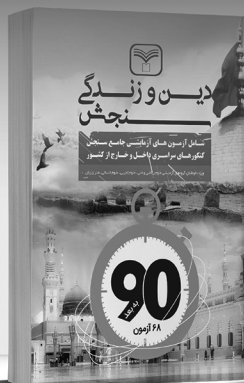
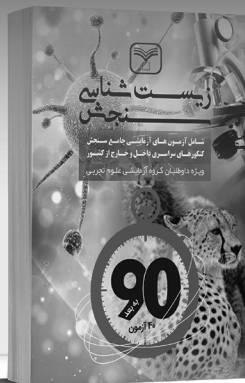
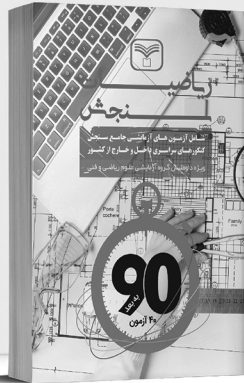
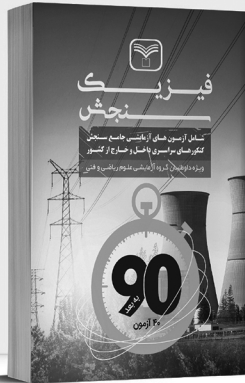
روان‌شناسی

۲۲۱. گزینه ۲ درست است.
اولین هدف در روان‌شناسی علمی، توصیفی آزمون‌پذیر و تجربی از پدیده‌های روان‌شناختی است به گونه‌ای که امکان بررسی علمی آنها امکان‌پذیر باشد.
۲۲۲. گزینه ۳ درست است.
همه نظریه‌های علمی در دو سطح مذکور به یک اندازه رشد نکردند؛ زیرا ساختار ظاهری برخی نظریه‌ها در زمان ارائه، قابل بررسی تجربی نیست. این موضوع در همه علوم مشهود است؛ چنانکه در روان‌شناسی هم برخی نظریه‌ها، پشتوانه تجربی قوی ندارند.
۲۲۳. گزینه ۱ درست است.
کنترل، تعریف عملیاتی و تکرارپذیری از ویژگی‌های آزمون‌پذیری و تجربه‌پذیری پدیده‌هاست.
۲۲۴. گزینه ۴ درست است.
فرایند جست‌وجوی منظم برای رسیدن برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین روش علمی یا روش تحقیق علمی می‌نامند.
۲۲۵. گزینه ۲ درست است.
یک نظریه علمی از طریق دو فرایند مکمل، استقرا و قیاس انجام می‌شود اما اولین قدم در ایجاد دانش، استقراست که از طریق جمع‌آوری داده‌های منظم با روش تجربی امکان‌پذیر می‌شود.
۲۲۶. گزینه ۱ درست است.
رویکرد زیست‌شناختی برای توصیف و تبیین کارکردهای روانی استفاده می‌شود.
۲۲۷. گزینه ۳ درست است.
رفتار، تفکر، احساس، انگیزش، هیجان، سلامت و بیماری با ساخت فیزیولوژیکی مرتبط است. مربوط به رویکرد زیست‌شناختی است.
۲۲۸. گزینه ۴ درست است.
در رویکرد روان‌کاوی، احساسات و افکار به طور غیرمستقیم و خارج از حیطه آگاهی فرد عمل می‌نماید.
۲۲۹. گزینه ۱ درست است.
- هنگامی که ما به دنیا می‌آییم، شبیه یک جعبهٔ توخالی و یا لوح سفید می‌باشیم. (رویکرد رفتاری)
- به شدت جبرگراست. (نظریه فروید یا روان‌کاوی)
- تجربه و تعامل با محیط، همان چیزی است که ما را می‌سازد. (رویکرد رفتاری)
۲۳۰. گزینه ۲ درست است.
هدف در رفتار درمانی آن است که رفتارهای ناسازگارانه را حذف و رفتارهای مطلوب را جایگزین سازند. یک مثال از این روش، حساسیت‌زدایی منظم است.
۲۳۱. گزینه ۴ درست است.
رویکرد شناختی براساس این پیش فرض است که ذهن شبیه یک رایانه است که در برگیرندهٔ فرایندهایی چون درون‌داد، ذخیره‌سازی و یادآوری داده‌هاست.
۲۳۲. گزینه ۳ درست است.
تأکید بر این مسئله که انسان به عنوان ماشین قلمداد شده است، از انتقادهای وارده بر رویکرد شناختی است.
۲۳۳. گزینه ۱ درست است.
مازلو نیاز به خود شکوفایی، نیاز برای تحقق خود و درک کامل توانایی فرد، را به عنوان اوج پیشرفت در ارضای نیازها می‌داند.
۲۳۴. گزینه ۴ درست است.
متغیری که به وسیله آزمایشگر دستکاری می‌شود، متغیر مستقل نام دارد.
۲۳۵. گزینه ۲ درست است.
روش مشاهده طبیعی، هنگامی انجام می‌شود که رفتار بدون دخالت آزمایشگر مورد بررسی قرار می‌گیرد

مجموعه کتاب‌های سنجش ۹۰ به بعد

ویژه فارغ التحصیلان پیش‌دانشگاهی و داوطلبان کنکور سراسری سال ۱۳۹۸

مجموعه کتاب‌های «سنجش ۹۰ به بعد» شامل سوالات و پاسخ‌های تشریحی
آزمون‌های آزمایشی جامع سنجش | کنکورهای سراسری داخل کشور | کنکورهای سراسری خارج کشور

فروشگاه اینترنتی کتاب

www.sanjeshshop.ir

۰۲۱-۸۸۳۲۱۴۵۵

www.sanjeshserv.ir